

56

Besluit van 14 februari 1991, houdende bepalingen ter uitvoering van de Wet politieregisters (Besluit politieregisters)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Ministers van Justitie, van Binnenlandse Zaken en van Defensie, van 7 januari 1991, Stafafdeling Wetgeving Publiekrecht, nr. 41162/91/6;

Gelet op de artikelen 1, onder e, 3, 5, tweede lid, 6, derde lid, 7, tweede lid, 9, derde lid, 13, eerste en vierde lid, 14, onder e, 16, eerste lid, onder c, 17, 18, eerste tot en met derde lid, 19 en 25, eerste lid, van de Wet politieregisters (Stb. 1990, 414);

Gehoord de Registratiekamer (advies van 30 november 1990, nr. WGAG/1990/2);

De Raad van State gehoord (advies van 8 februari 1991, nr. WO 3.91.0017);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie, mede namens Onze Ministers van Binnenlandse Zaken en van Defensie a.i., van 12 februari 1991, Stafafdeling Wetgeving Publiekrecht, nr. 44995/91/6;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder

- a. de wet: de Wet politieregisters;
- b. een register van de criminele inlichtingendienst of CID-register: een register dat is aangelegd met het oog op de voorkoming of opsporing van misdrijven die, gezien hun ernst of frequentie dan wel het georganiseerd verband waarin zij worden gepleegd, een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren;
- c. CID-subject: een persoon die als verdachte betrokken is of naar redelijkerwijs kan worden vermoed als verdachte betrokken zal worden bij misdrijven met het oog waarop een CID-register is aangelegd;
- d. een «grijze veld»-register: een register dat is aangelegd met het oog op de vaststelling of de geregistreerde in samenhang met andere gegevens kan worden aangemerkt als CID-subject;
- e. het bevoegd gezag:
 - 1°. bij de handhaving van de openbare orde en bij de hulpverlening: de burgemeester;

2°. bij de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde: de officier van justitie.

Artikel 2

De volgende persoonsgegevens zijn antecedenten:

- a. het feit dat een proces-verbaal is opgemaakt tegen een bepaald persoon terzake van een strafbaar feit, daaronder begrepen de aanduiding van de aard van het strafbare feit;
- b. het feit of al dan niet een proces-verbaal als bedoeld onder a, is verzonden aan het openbaar ministerie, en zo ja, de datum van verzending en het nummer waarmee het proces-verbaal aldaar kan worden geïdentificeerd en
- c. de beslissing van het openbaar ministerie of de rechter over de aangelegenheid waarop het proces-verbaal betrekking heeft.

§ 2. Algemene bepalingen

Artikel 3

1. Persoonsgegevens die betrekking hebben op de in artikel 5, eerste lid, van de wet genoemde kenmerken, worden slechts in een register opgenomen indien het reglement dit uitdrukkelijk toelaat.

2. Persoonsgegevens met betrekking tot iemands ras, worden slechts opgenomen indien dit onvermijdelijk is

- a. met het oog op diens identificatie;
- b. voor de juiste beoordeling van een strafbaar feit en zulk een gegeven het slachtoffer of de motieven van de dader van dat feit betreft;
- c. met het oog op de verlening van hulp door de politie.

3. Bij de opneming van een gegeven als bedoeld in het eerste lid, wordt tevens een aanduiding omtrent de betrouwbaarheid van het gegeven opgenomen. De aanduiding wordt gegeven door personen die daartoe door de beheerder zijn aangewezen.

Artikel 4

1. Koppeling is slechts toegestaan van een politieregister met een ander politieregister of met een persoonsregistratie als bedoeld in artikel 17, aanhef en onder a, van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1988, 665).

2. Koppeling van een register als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de wet, met een ander register vindt slechts plaats voor zover dit noodzakelijk is voor het doel waarvoor het eerstbedoelde register is aangelegd.

Artikel 5

1. Van een koppeling wordt een proces-verbaal opgemaakt dat zo nauwkeurig mogelijk vermeldt:

- a. het doel van de koppeling;
- b. de datum van de koppeling;
- c. degenen in wiens opdracht de koppeling plaatsvond;
- d. de registraties die zijn gekoppeld, alsmede de naam van de beheerder of de houder van die registraties;
- e. of de koppeling heeft geleid tot nieuwe persoonsgegevens en zo ja, welke;
- f. of de gegevens, bedoeld onder e, zijn opgenomen in een register en zo ja, in welk;
- g. eventuele bijzonderheden.

2. De beheerder bewaart het proces-verbaal gedurende twee jaren op zodanige wijze dat dit desgevraagd onmiddellijk aan de daartoe bevoegde organen ter inzage kan worden gegeven.

3. Bij reglement kan van het eerste lid worden afgeweken voor zover dat onvermijdelijk is met het oog op een goede uitvoering van de politietaak.

Artikel 6

1. De personen die technische werkzaamheden verrichten als bedoeld in artikel 7, tweede lid, tweede volzin, van de wet, komen niet als geregistreerde voor in de registers waarvan zij in dat kader kunnen kennisnemen.

2. De beheerder bepaalt vooraf schriftelijk welke personen onder welke voorwaarden de werkzaamheden, bedoeld in het eerste lid, kunnen verrichten.

3. Indien de werkzaamheden langs geautomatiseerde weg worden verricht, worden deze vastgelegd.

4. De gegevens die zijn vastgelegd krachtens het tweede en derde lid, worden gedurende twee jaren bewaard.

§ 3. Het reglement

Artikel 7

1. Een reglement wordt voor een ieder ter inzage gelegd wanneer het betreft een register bij:

a. een gemeentepolitiekorps: op het gemeentehuis van de gemeente en op het hoofdbureau van politie;

b. het gehele Korps Rijkspolitie: bij de voorlichtingsdienst van het Ministerie van Justitie, bij de Algemene Inspectie van het korps en op de districtsbureaus;

c. een district of een ander onderdeel van het Korps Rijkspolitie: op het districtsbureau of op het hoofdbureau van het onderdeel;

d. de Koninklijke marechaussee: bij de voorlichtingsdienst van het Ministerie van Defensie, bij de Commandant van de Koninklijke marechaussee, bij het Hoofd van de Centrale Recherche Koninklijke marechaussee en op de bureaus van de districts-commandanten;

e. de Centrale Recherche Informatiedienst: bij de voorlichtingsdienst van het Ministerie van Justitie en ter plaatse van de vestiging van deze dienst.

2. Indien de beheerder behoort tot het Rijk, maakt hij het reglement of het feit van de terinzagelegging bekend in de Nederlandse Staatscourant en in het Algemeen Politieblad.

3. De beheerder van een gemeentepolitiekorps maakt het reglement of het feit van de terinzagelegging bekend op een in de betrokken gemeente gebruikelijke wijze.

4. Het reglement met betrekking tot een register gemeenschappelijk aan twee of meer korpsen – al dan niet mede gemeenschappelijk aan de Koninklijke marechaussee – wordt bekendgemaakt en ter inzage gelegd op een bij de beslissing krachtens artikel 1, onder f, onder 5 onderscheidenlijk onder 6, van de wet, te bepalen wijze.

5. De bekendmaking van het feit van de terinzagelegging van een reglement vermeldt de aard van het register, de datum waarop het reglement is vastgesteld en de beheerder, alsmede de plaatsen waar het reglement voor een ieder ter inzage is gelegd.

6. Ten aanzien van een bekendmaking van een wijziging of de intrekking van een reglement zijn het eerste tot en met vijfde lid van overeenkomstige toepassing.

§ 4. De tijdelijke registers

Artikel 8

1. Indien wordt besloten tot het aanleggen van een register als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de wet, wordt daarbij vooraf schriftelijk vastgelegd:

- a. het doel van het register met inbegrip van een nauwkeurige omschrijving van het bepaalde geval, zo mogelijk aangeduid naar tijd en plaats;
- b. de datum waarop met het aanleggen van het register wordt begonnen.

2. De beheerder stelt binnen een week nadat is begonnen met het aanleggen van dit register, het gezag dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de politietaak ten dienste waarvan het is aangelegd, daarvan in kennis, tenzij het inmiddels is vernietigd.

3. De artikelen 6, tweede lid, en 9, eerste lid, van de wet, alsmede artikel 3, eerste lid, van dit besluit zijn op dit register niet van toepassing gedurende zes maanden na de datum, bedoeld in het eerste lid, onder b. Het bevoegd gezag kan deze termijn één of meer malen verlengen voor de duur van ten hoogste zes maanden, indien het doel waarvoor het register is aangelegd door de bekendmaking en de terinzagelegging van een reglement ernstig in gevaar zou worden gebracht en de beheerder een regeling heeft getroffen met betrekking tot de onderwerpen, bedoeld in artikel 10 van de wet. Van elke beslissing tot verlenging wordt melding gemaakt aan de Registratiekamer.

4. Indien dit uit het doel waarvoor het register is aangelegd, voortvloeit, kan het register worden overgedragen aan een andere beheerder of worden samengevoegd met een ander register als bedoeld in het eerste lid. Het tweede lid is alsdan van overeenkomstige toepassing met betrekking tot het nieuwe gezag.

5. Indien het register wordt overgedragen of samengevoegd, wordt de termijn, bedoeld in het derde lid, niet geschorst. Bestaat er voor het register een reglement, dan wordt dit dienovereenkomstig aangepast. Indien het register wordt overgedragen kan het doel niet worden gewijzigd. Indien het register wordt samengevoegd met een ander register kan het doel slechts worden verruimd met toestemming van

- a. de officier van justitie, indien het betreft een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder diens gezag of

- b. de burgemeester, indien het betreft een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder diens gezag.

6. Bij dringende noodzakelijkheid kan in plaats van de officier van justitie de hulpofficier van justitie en in plaats van de burgemeester een door hem schriftelijk aangewezen politie-ambtenaar de toestemming als bedoeld in het vijfde lid, geven, onder de verplichting om van de ondernomen handeling onverwijld schriftelijk kennis te geven aan de officier van justitie onderscheidenlijk de burgemeester.

7. De Registratiekamer wordt van een samenvoeging of een overdracht zo spoedig mogelijk in kennis gesteld, onder vermelding van de datum daarvan.

8. Indien het doel met het oog waarop het register is aangelegd, is bereikt, worden de daarin opgenomen persoonsgegevens zo spoedig mogelijk vernietigd voor zover deze geen betekenis hebben voor een eventueel verder strafrechtelijk onderzoek in het bepaalde geval als

omschreven krachtens het eerste lid, onder a, dan wel het vijfde of zesde lid.

9. Van de vernietiging als bedoeld in het achtste lid, wordt een proces-verbaal opgemaakt, dat gedurende twee jaren wordt bewaard op zodanige wijze dat dit desgevraagd onmiddellijk aan de daartoe bevoegde organen ter inzage kan worden gegeven.

§ 5. Het verstrekken van gegevens uit een politieregister

Artikel 9

Aan de volgende ambtenaren worden, in aanvulling op de ambtenaren, bedoeld in artikel 14, onder a en b, van de wet, gegevens uit een register verstrekt voor zover zij deze behoeven ter uitvoering van opdrachten voortvloeiende uit de signalering van personen:

- a. ambtenaren van de dienst invoerrechten en accijnzen;
- b. onbezoldigde ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie die als werknemer zijn tewerkgesteld bij de Nederlandse Spoorwegen N.V., voor zover zij deel uitmaken van de Spoorwegpolitie;
- c. onbezoldigde ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie die als werknemer zijn tewerkgesteld bij de Luchthaven Schiphol N.V., voor zover zij deel uitmaken van de Luchthavenpolitie;
- d. ambtenaren van het Ministerie van Buitenlandse Zaken voor zover dit noodzakelijk is met het oog op de uitvoering van opdrachten in het buitenland.

Artikel 10

Antecedenten worden op hun verzoek, voor zover zij deze behoeven voor de uitoefening van hun taak, verstrekt aan:

- a. reclasseringswerkers als bedoeld in artikel 17, eerste lid, van de Reclasseringsregeling 1986 (Stb. 1);
- b. ambtenaren die zijn verbonden aan het bureau van een Raad voor de kinderbescherming en zijn benoemd krachtens artikel 21, eerste lid, van het Organisatiebesluit raden voor de kinderbescherming 1982 (Stb. 16).

Artikel 11

1. Een beheerder is bevoegd verstrekking van gegevens uit een politieregister ingevolge de artikelen 14 en 15, eerste lid, onder b tot en met d, van de wet te weigeren omtrent

- a. personen die aan de politie informatie hebben verstrekt omtrent door anderen gepleegde of te plegen strafbare feiten of
- b. CID-subjecten voor zover het gaat om gegevens uit een CID-register.

2. Verstrekking van gegevens uit een politieregister ingevolge de artikelen 14 en 15, eerste lid, van de wet kan achterwege worden gelaten indien de desbetreffende gegevens slechts konden worden verkregen onder de voorwaarde dat deze alleen voor een bepaald doel zouden worden gebruikt en de verstrekking een ander doel zou betreffen. Het bestaan van een dergelijke voorwaarde kan slechts worden aangenomen indien van de voorwaarde blijkt uit een proces-verbaal en van het bestaan van een dergelijke voorwaarde aantekening is gehouden in datzelfde register.

3. Het eerste en tweede lid vinden slechts toepassing met het oog op de goede uitvoering van de politietaak. Bij de verstrekking van gegevens als bedoeld in het eerste en tweede lid, kunnen beperkingen aan het gebruik van het gegeven worden opgelegd.

Artikel 12

1. Er worden geen gegevens uit een politieregister verstrekt ingevolge de artikelen 14 en 15, eerste lid, van de wet, indien de verstrekking een ander doel zou betreffen dan waarvoor het register is aangelegd:

a. wanneer het een register betreft als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de wet, tenzij

1°. de verstrekking plaatsvindt ten behoeve van de opsporing van een misdrijf dat een ernstige inbreuk op de rechtsorde oplevert,

2°. de verstrekking plaatsvindt ten behoeve van de opname in een CID-register of in een «grijze veld»-register of

3°. uit de gegevens zelf een redelijk vermoeden voortvloeit dat een bepaalde persoon een strafbaar feit heeft begaan;

b. wanneer het een «grijze veld»-register betreft;

c. wanneer het register uitsluitend is aangelegd met het oog op de uitvoering van de hulpverleningstaak van de politie, tenzij met uitdrukkelijke instemming van de geregistreerde.

2. Er worden geen gegevens uit een politieregister verstrekt ingevolge de artikelen 14 en 15, eerste lid, van de wet omtrent de uitoefening door de geregistreerde van het recht op kennisneming of verbetering ingevolge de artikelen 20, eerste lid, onderscheidenlijk 22, eerste lid, van de wet.

3. Gegevens die betrekking hebben op de in artikel 5, eerste lid, van de wet genoemde kenmerken, worden slechts verstrekt

a. ingevolge artikel 14 van de wet voor zover dit noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de politietaak;

b. ingevolge artikel 15, eerste lid, 16, eerste lid, en krachtens artikel 18 van de wet voor zover dit onvermijdelijk is voor de goede uitvoering van de taak met het oog waarop wordt verstrekt.

4. Bij een verstrekking van gegevens als bedoeld in het derde lid, wordt de daarbij ingevolge artikel 3, derde lid, opgenomen aanduiding omtrent de betrouwbaarheid vermeld.

Artikel 13

1. Uit een politieregister kunnen gegevens worden verstrekt aan politie-autoriteiten in een ander land indien dit noodzakelijk is:

a. voor de goede uitvoering van de politietaak in Nederland of voor de uitvoering van opdrachten voortvloeiende uit de signalering van personen door Nederlandse autoriteiten;

b. ter voorkoming van een ernstig en dreigend gevaar of ter opsporing van een misdrijf waardoor de rechtsorde in dat land ernstig is geschokt of

c. voor de goede uitvoering van de politietaak in dat land, op grond van een verzoek met betrekking tot een bepaalde persoon of een bepaald geval.

2. In de grensgebieden kunnen gegevens als bedoeld in het eerste lid, aanhef en onder c, ook zonder een daartoe strekkend verzoek worden verstrekt.

3. Bij de beoordeling van de vraag of gegevens ingevolge het eerste lid zullen worden verstrekt, wordt rekening gehouden met de mate waarin waarborgen in het andere land aanwezig zijn met betrekking tot een juist gebruik van de verstrekte gegevens en met betrekking tot de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

4. De gegevens worden steeds verstrekt onder de algemene voorwaarde dat deze slechts zullen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn verstrekt. De beheerder kan in bijzondere gevallen op verzoek van de buitenlandse politie-autoriteiten toestemmen in gebruik voor een ander doel voor zover dit noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de politietaak in dat land.

5. Gegevens die betrekking hebben op de in artikel 5, eerste lid, van de wet genoemde kenmerken, worden slechts verstrekt indien dit met het oog op een juiste beantwoording van een door een buitenlandse politie-autoriteit gestelde vraag onvermijdelijk is. Daarbij wordt een aanduiding omtrent de betrouwbaarheid van het gegeven vermeld.

6. De verstrekking vindt plaats door tussenkomst van de Centrale Recherche Informatiedienst. De verstrekking kan echter rechtstreeks plaatsvinden overeenkomstig afspraken met politie-autoriteiten in het buitenland, voor zover deze afspraken zijn goedgekeurd door

a. Onze Minister van Justitie, indien het gegevens betreft uit een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder het gezag van de officier van justitie of

b. Onze Minister van Binnenlandse Zaken, indien het gegevens betreft uit een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder het gezag van de burgemeester.

7. Het eerste tot en met zesde lid is niet van toepassing op de politie-ambtenaar uit een ander land die als contactambtenaar is geplaatst bij de Centrale Recherche Informatiedienst, bij enig politiekorps of bij het Wapen der Koninklijke marechaussee, voor zover met het land door welke hij is gezonden, daarvan afwijkende afspraken zijn gemaakt die zijn goedgekeurd door Onze Minister van Justitie. Aan hem kunnen gegevens worden verstrekt op gelijke voet als aan Nederlandse politie-ambtenaren voor zover in overeenstemming met deze afspraken.

8. Het eerste tot en met zesde lid is evenmin van toepassing op de Nederlandse politie-ambtenaar of de ambtenaar van de Koninklijke marechaussee die als contactambtenaar of anderszins is gezonden naar het buitenland. Aan hem kunnen gegevens worden verstrekt als ware hij in Nederland. Het eerste tot en met vijfde, alsmede het negende lid zijn van toepassing bij de verstrekking van de door hen ontvangen gegevens aan politie-autoriteiten in het land waar zij werkzaam zijn.

9. De artikelen 11 en 12 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14

1. Gegevens worden desgevraagd uit een politieregister verstrekt, voorzover zij deze behoeven voor een goede uitvoering van hun taak, aan

a. de personen, anders dan die bedoeld in artikel 14, onder a van de wet, die bij een gemeentepolitiekorps, bij het Korps Rijkspolitie, bij de Centrale Recherche Informatiedienst of bij de Centrale Recherche Koninklijke marechaussee zijn aangesteld, voor zover de desbetreffende beheerder zulks schriftelijk heeft vastgesteld met het oog op de goede uitvoering van de politietaak;

b. de Commissie schadefonds geweldsmisdrijven als bedoeld in artikel 2 van de Wet voorlopige regeling schadefonds geweldsmisdrijven (Stb. 1975, 382);

c. de geneeskundige van de Stichting Centraal bureau voor de afgifte van rijvaardigheidsbewijzen voor zover dit noodzakelijk is met het oog op het onderzoek, bedoeld in de artikelen 110 en 116 van het Wegenverkeersreglement (Stb. 1950, K 377), en het betreft overtreding van de artikelen 26 of 36 van de Wegenverkeerswet (Stb. 1935, 554);

d. onbezoldigde ambtenaren van rijks- of gemeentepolitie die als werknemer zijn tewerkgesteld bij de Luchthaven Schiphol N.V. en deel uitmaken van de Luchthavenpolitie;

e. personen, werkzaam bij het bureau vertrouwensartsen als bedoeld in de Bijlage onder I, onder 4, behorende bij de Wet op de jeugdhulpverlening (Stb. 1989, 360);

f. personen, belast met de uitvoering van de Vreemdelingenwet (Stb. 1965, 40), voor zover het betreft gegevens die noodzakelijk zijn voor de vaststelling van de identiteit van personen;

g. personen die de beheerder heeft benoemd in een commissie die toezicht houdt op de naleving van de gestelde regels bij of krachtens de wet met betrekking tot het register, voor zover het reglement dat bepaalt en Onze Ministers, de Registratiekamer gehoord, met dit reglement hebben ingestemd;

h. de directeuren van de gestichten als bedoeld in artikel 6 van de Beginselenwet gevangeniswezen;

i. de directeuren van de inrichtingen als bedoeld in artikel 37d van het Wetboek van Strafrecht;

j. directeuren van de inrichtingen als bedoeld in artikel 65 van de Wet op de jeugdhulpverlening;

k. personen die optreden namens een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid op ideële grondslag die krachtens zijn doelstelling en blijkens zijn feitelijke werkzaamheden in het bijzonder de belangen van slachtoffers van strafbare feiten of van verkeersongevallen behartigt, voor zover de gegevens betrekking hebben op deze slachtoffers en die rechtspersoon tot het ontvangen van dergelijke gegevens is gemachtigd door de Minister van Justitie, de Registratiekamer gehoord;

l. de Nederlandse Vereniging van Automobiellassuradeuren, gevestigd te 's Gravenhage, voor zover het betreft gegevens inzake aanrijdingen en

m. personen en instanties met een publieke taak belast, voor zover het betreft gegevens die op hun verzoek met het oog op de signalering van personen zijn opgenomen.

2. Aan de machtiging, bedoeld in het eerste lid, onder k, kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

3. De artikelen 11 en 12 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15

1. Verstrekking van gegevens uit een politieregister ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek en statistiek vindt slechts plaats nadat aan de betrokken onderzoeker daartoe een machtiging is verleend door:

a. Onze Minister van Justitie, indien het gegevens betreft uit een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder het gezag van de officier van justitie of

b. de burgemeester, indien het gegevens betreft uit een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder het gezag van de burgemeester.

2. De machtiging als bedoeld in het eerste lid, wordt slechts gegeven indien

a. het onderzoek een algemeen belang dient;

b. de organisatie van de politie niet onnodig wordt belast;

c. het onderzoek niet zonder de betrokken gegevens kan worden uitgevoerd en

d. de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerden niet onevenredig wordt geschaad.

3. Rechtstreekse benadering van geregistreerden door de onderzoeker vindt niet plaats, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan in de machtiging ingevolge het eerste lid. Deze toestemming kan slechts worden verleend indien rechtstreekse benadering voor het doel van het onderzoek onvermijdelijk is.

4. De beheerder kan een machtiging verlenen tot verstrekking van gegevens uit een politieregister ten behoeve van de interne bedrijfssta-

tistisch aan personen werkzaam binnen de politie-organisatie, indien de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerden daardoor niet onevenredig wordt geschaad.

5. Aan de machtiging als bedoeld in het eerste en vierde lid, kunnen beperkingen worden gesteld en voorschriften worden verbonden.

§ 6. Het vastleggen van verstrekkingen

Artikel 16

1. In gevallen waarin een verzoek tot verstrekking van gegevens uit een politieregister wordt gedaan en niet aanstonds duidelijk is wie de verzoeker is en of deze gerechtigd is tot de verstrekking, wordt de verstrekking eerst gedaan nadat dit is vastgesteld.

2. Indien niet rechtstreeks langs geautomatiseerde weg gegevens uit een politieregister worden verstrekt, wordt daarvan aantekening gehouden, tenzij overeenkomstig het doel van het register is verstrekt aan personen die blijkens het reglement behoren tot de vaste gebruikers van het register.

3. Van een verstrekking behoeft geen aantekening te worden gehouden ingevolge het tweede lid, indien de verstrekking het resultaat is van een koppeling en ingevolge artikel 5, eerste lid, van de koppeling een proces-verbaal is opgemaakt.

4. Van een verstrekking behoeft geen aantekening te worden gehouden indien dit zich niet verdraagt met het belang van de veiligheid van de staat.

Artikel 17

1. Een gegeven kan rechtstreeks langs geautomatiseerde weg uit een politieregister worden verstrekt aan de personen die daartoe een schriftelijke autorisatie voor een daarbij bepaald omschreven doel van de beheerder hebben gekregen. De autorisatie kan slechts worden verleend aan de ambtenaren, bedoeld in artikel 14, onder a en b, van de wet, alsmede aan de personen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder a, van dit besluit.

2. De autorisatie kan tijdelijk of voor onbepaalde tijd worden verleend. Daaraan kunnen beperkingen worden gesteld en voorschriften verbonden.

3. Een gegeven kan rechtstreeks langs geautomatiseerde weg uit een politieregister worden verstrekt aan degenen die daartoe gerechtigd zijn met het oog op de uitvoering van opdrachten voortvloeiende uit de signalering van personen.

4. De beheerder treft de nodige voorzieningen van technische en organisatorische aard die er toe strekken te waarborgen dat geen verstrekkingen ingevolge het eerste lid worden gedaan anders dan in overeenstemming met een verleende autorisatie.

5. Van een verstrekking ingevolge het eerste lid wordt in alle gevallen langs geautomatiseerde weg aantekening gehouden.

6. Indien de handhaving van het verstrekkingenregime anderszins afdoende is gewaarborgd, kan, de Registratiekamer gehoord, van de verplichting, bedoeld in het vijfde lid, vrijstelling of ontheffing worden verleend door

a. Onze Minister van Justitie, indien het verstrekkingen betreft uit een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder het gezag van de officier van justitie of

b. Onze Minister van Binnenlandse Zaken, indien het verstrekkingen betreft uit een register dat is aangelegd met het oog op de uitvoering van een taak onder het gezag van de burgemeester.

7. Aan een vrijstelling of ontheffing als bedoeld in het zesde lid, kunnen voorschriften worden verbonden.

Artikel 18

1. Indien van de verstrekking aantekening wordt gehouden, wordt daarbij de identiteit van de verzoeker, de datum van de verstrekking en een omschrijving van de verstrekte gegevens vastgelegd.

2. In het geval aantekening wordt gehouden van een verstrekking ingevolge artikel 16, tweede lid, wordt tevens het doel van de verstrekking vastgelegd.

3. Indien van de verstrekking aantekening wordt gehouden en ten tijde van de verstrekking vaststaat dat het doel waartoe is verstrekt, noodzaakt tot bekendmaking aan bepaalde derden, wordt hiervan apart aantekening gehouden.

4. De ingevolge artikel 16, tweede en derde lid, en 17, vijfde lid, vastgelegde gegevens worden gedurende twee jaren bewaard. Deze gegevens kunnen slechts met toepassing van de artikelen 6, vierde lid, of 18, vierde lid, van de wet voor een ander doel worden gebruikt dan de controle op de naleving van het verstrekkingenregime.

5. Onze Ministers kunnen nadere regels stellen omtrent de uitvoering van dit artikel, de Registratiekamer gehoord.

§ 7. Kostenvergoeding bij verzoeken tot kennisneming

Artikel 19

Een verzoek om kennisneming door een geregistreerde van de hem betreffende gegevens, is ontvankelijk na betaling van een door de beheerder te bepalen bedrag van ten hoogste tien gulden. De beheerder bepaalt de wijze van betaling.

§ 8. Slotbepalingen

Artikel 20

1. Dit besluit treedt in werking op het tijdstip, bedoeld in artikel 31, tweede lid, van de wet. De artikelen 16, tweede lid, en 17, vijfde lid, treden zes maanden later in werking. Onze Ministers kunnen deze termijn met betrekking tot bepaalde registers eenmaal met dezelfde termijn verlengen.

2. Aan de personen, bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder k, kunnen gedurende zes maanden na inwerkingtreding van dit besluit, desgevraagd gegevens worden verstrekt, indien zij naar het oordeel van de beheerder voldoen aan de in dat onderdeel vermelde criteria, ook zonder dat de daar bedoelde machtiging is verstrekt.

Artikel 21

Dit besluit kan worden aangehaald als: Besluit politieregisters.

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Justitie
Tevens zal het advies met de daarbij terinzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 12 maart 1991, nr. 50

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

Zürs, 14 februari 1991

Beatrix

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

De Minister van Defensie a.i.,
J. P. Pronk

Uitgegeven de *vijftiende* februari 1991

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

Inleiding

De Wet politieregisters (Stb. 1990, 414) kent een aantal bepalingen waarin de verplichting wordt opgelegd dan wel de bevoegdheid wordt verleend bij algemene maatregel van bestuur regels te stellen ter uitvoering van de wet. In het besluit is uitwerking gegeven aan alle bepalingen in de Wet politieregisters waarin in nadere regelgeving bij algemene maatregel van bestuur is voorzien. Het besluit houdt daarbij de volgorde aan van de wet. In de artikelsgewijze toelichting zijn steeds de artikelen van het besluit die uitvoering geven aan dezelfde wettelijke grondslag, samengenomen. Daar op deze wijze een verscheidenheid van onderwerpen aan de orde komt, is in beginsel steeds in de toelichting op het betreffende artikel het onderwerp besproken. In dit algemeen deel wordt volstaan met een toelichting op enkele onderwerpen voor zover zij met elkaar samenhangen en in verschillende artikelen aan de orde komen.

De totstandkoming van het besluit is een noodzakelijke voorwaarde voor de volledige inwerkingtreding van de wet. Dit laatste is weer nodig in verband met de volledige inwerkingtreding van artikel 10, eerste lid, van de Grondwet ingevolge de Wet van 1 februari 1990 (Stb. 60) tot verlenging van de termijn waarna artikel 10, eerste lid, van de Grondwet in werking treedt, tot 17 februari 1991 voor wat betreft verzamelingen van persoonsgegevens aangelegd ten dienste van de uitvoering van de politietaak. Daarmee zullen dan tevens in dit opzicht de beletselen zijn weggenomen voor de bekrachtiging van het op 28 januari 1981 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (Trb. 1988, 7).

Adviezen

Over een ontwerp van dit besluit zijn alle betrokkenen gehoord. Uit de reacties bleek de behoefte de voorgestelde regeling na enige tijd te evalueren op de praktische consequenties. Het ligt in ons voornemen twee jaar na de inwerkingtreding van het besluit de politie, het bevoegd gezag over de politie en de Registratiekamer te vragen naar de ervaringen met de voorliggende regelgeving teneinde deze te bezien op mogelijke aanpassingen.

Over het nader naar aanleiding van deze reacties aangepaste ontwerp is vervolgens de Registratiekamer gehoord, zoals voorgeschreven in artikel 3 van de wet. De Registratiekamer bracht haar advies uit op 30 november 1990. Het ontwerp is naar aanleiding van het advies van de Registratiekamer aangepast. Daarnaast wees de Registratiekamer op een aantal meer algemene aspecten.

De Registratiekamer wees op de te verwachten uitvoeringslasten die de inwerkingtreding van het besluit met zich zullen meebrengen. Wij wijzen er op dat deze lasten, ook die welke zijn verbonden aan de krachtens de wet vast te stellen regelingen bij algemene maatregel van bestuur, reeds onder ogen zijn gezien bij de indiening van het voorstel van de Wet politieregisters (zie hoofdstuk H «Kosten van uitvoering van de wet» van paragraaf 1, algemeen deel van de memorie van toelichting, Kamerstukken II 1985/86, 19 589, nr. 3, blz. 12 en 13).

De landelijke politieregisters zijn reeds onderworpen aan een reglementsplicht ingevolge de Aanwijzingen van de minister-president inzake

de bescherming van de persoonlijke levenssfeer met betrekking tot geautomatiseerde persoonsregistraties bij de rijksoverheid (Stcrt. 1975, 50). De Minister van Binnenlandse Zaken heeft de gemeentepolitie aanbevolen deze aanwijzingen tevens van overeenkomstige toepassing te doen zijn op de door haar gevoerde politieregisters. Deze aanwijzingen bevatten reeds de wezenlijke normen van de nieuwe regelgeving, zij het in de vorm van een interne ambtelijke instructie, onderscheidenlijk van een aanbeveling. Deze reglementen, alsmede de inhoud van de registers, dienen thans te worden aangepast voor zover de nieuwe regelgeving de Aanwijzingen aanvult en preciseert. Hiervoor bestaat ingevolge artikel 32, eerste lid, van de wet de tijd tot zes maanden na inwerkingtreding van de wet. Deze termijn kan één maal worden verlengd met zes maanden. Indien nodig zal van deze mogelijkheid tot verlenging gebruik worden gemaakt.

De zorgvuldige omgang met persoonsgegevens opgenomen in registers behoort vanouds tot de taak van een behoorlijk opererende overheid. De politie neemt daarbij in zoverre een bijzondere positie in dat zij in het algemeen omgaat met gevoelige gegevens, die ook zonder de instemming van de geregistreerde zijn vastgelegd. Verschillende politiekorpsen zijn in de afgelopen jaren al overgegaan tot de aanstelling van functionarissen die meer in het bijzonder zijn belast met de behandeling van privacy-vraagstukken. De invoering van de wet en het daarop berustende besluit structureren de plicht tot een zorgvuldige omgang en geven nadere invulling aan bestaande normen. Het is niet zo dat daarmee abrupt een geheel nieuw stelsel aan normen wordt opgelegd dat voorheen niet bestond. Het ligt in deze lijn dat de verschillende politiekorpsen hun bemoeienissen op dit terrein voortzetten en eventuele daaraan verbonden kosten uit het hun mede met het oog hierop toegekende budget dekken.

De Registratiekamer vraagt voorts aandacht voor de organisatorische inbedding van de «grijze veld»-registers in de CID-regeling. Het ligt in het voornemen de CID-regeling, met gebruikmaking van de artikelen 5, derde lid, en 23, eerste lid, onder c, van de Politiewet, aan te passen in die zin dat de «grijze veld»-registers onder de verantwoordelijkheid van de criminele inlichtingendiensten worden gebracht in die zin dat de registratieve bezigheden ten aanzien van de «grijze veld»-registers worden verricht door de CID.

De Registratiekamer beveelt daarnaast aan een studie te doen verrichten naar de omvang van het toepassen van politie-sepots, waarbij geen proces-verbaal wordt opgemaakt en het mogelijke effect daarvan op het gebruik krachtens artikel 16 van de wet en met name krachtens het tweede lid daarvan. Aan dit aspect zal bijzondere aandacht worden gegeven in de hierboven genoemde evaluatie van de toepassing van de wet en het besluit.

Het advies van de Registratiekamer wat betreft haar opmerking over artikel 11, eerste lid, onder b is niet overgenomen. De bevoegdheid van de beheerder geen gegevens te verstrekken omtrent CID-subjecten dient zich te beperken tot de situatie dat deze gegevens zijn opgeslagen in het CID-register. Het is immers zeer goed mogelijk dat een CID-subject in een ander register wordt geregistreerd omdat hij bijvoorbeeld een parkeerovertreding heeft begaan. In een dergelijk geval dient hij wat betreft de verstrekking uit dit andere register niet anders te worden behandeld dan andere geregistreerden. Dit staat overigens weer los van het geval dat in de herkenningdienstregistratie aantekening wordt gehouden of iemand tevens in de CID staat geregistreerd.

Deregulering

Voor de deregulering is in de eerste plaats relevant wat hierover is gesteld in de memorie van toelichting bij de Wet politieregisters (Kamerstukken II 1985/86, 19 589, nr. 3, blz. 14 e.v.). Daarnaast kan op het volgende worden gewezen. In het besluit is er naar gestreefd regels te stellen die de waarborgen van de wet die strekken tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer, nader uitwerken, zonder dat de mogelijkheden van de politie doeltreffend te kunnen optreden daardoor onnodig worden beperkt. De Aanbeveling nr R (87) 15 van 17 september 1987 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa inzake de regeling en het gebruik van persoonsgegevens binnen de sector van de politie en de voorheen reeds krachtens artikel 5, derde lid, van de Politiewet vastgestelde reglementen voor de geautomatiseerde herkenningdienstregistratie (Stcrt. 1988, 154) en voor de criminele inlichtingendienst (Stcrt. 1986, 141), alsmede het reglement voor het opsporingsregister van de Centrale Recherche Informatiedienst (Stcrt. 1985, 90) en verschillende circulaires¹ hebben uitgangspunt gevormd voor de voorbereiding van het besluit.

In het algemeen is getracht nadere besluiten die door de Ministers moeten worden genomen, in dit besluit te beperken. In de artikelen 13, zesde lid, 14, eerste lid, onder k, 15, eerste lid, en 17, zesde lid, is evenwel aan de Ministers van Justitie en van Binnenlandse Zaken een nadere taak opgedragen. Ingevolge artikel 18, vijfde lid, kunnen de Ministers nadere regels stellen omtrent de aantekening van verstrekkingen.

In aanvulling op de in de wet gestelde normen, zullen voor de politie extra bestuurslasten voortvloeien uit dit besluit. In de eerste plaats zullen de bestaande registers en reglementen moeten worden gezien op overeenstemming met de regels van de wet en het besluit en zo nodig moeten aangepast. Voor zover het gaat om geautomatiseerde registers zal onder omstandigheden ook de programmatuur moeten worden aangepast. Deze lasten zullen beperkt blijven voor zover in het verleden reeds bij de inrichting van de registers rekening is gehouden met de op handen zijnde wetgeving. Daarnaast is onvermijdelijk dat ook structureel voor de politie de nodige bestuurlijke lasten zullen zijn verbonden aan de uitvoering van de wet en het daarop steunende besluit. Daarbij valt te denken aan de procedure-voorschriften van

- artikel 5 bij koppeling;
- artikel 6 in het geval van technisch werkzaamheden waarbij kennis kan worden genomen van persoonsgegevens;
- artikel 7 wat betreft de bekendmaking van het reglement;
- artikel 8 wat betreft de aanleg van tijdelijke registers;
- de artikelen 16 tot en met 18 wat betreft de procedure die bij een verstrekking in acht moet worden genomen.

De voorschriften in dit besluit vormen een afweging van verschillende belangen zoals enerzijds een doelmatige en doeltreffende opsporing door de politie en de bevordering van zuivere informatiestromen, anderzijds het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van geregistreerden.

Wat betreft de werkdruk van de Registratiekamer is in de toelichting bij het wetsvoorstel reeds opgemerkt dat een uitbreiding van haar apparaat onontkoombaar is. Aldaar is ten aanzien van het justitieel apparaat opgemerkt dat slechts een geringe werkdrukvermeerdering wordt verwacht. Deze constatering geldt tevens voor het besluit, zijnde een uitvoering van het wetsvoorstel.

¹ Zie blz. 1 memorie van toelichting bij het wetsvoorstel politieregisters (Kamerstukken II 1985/86, 19 589, nr. 3, blz. 1) alsmede de publicatie van een aantal van deze circulaires in Schuurman & Jordens nr. 149, blz. 129 e.v.

ARTIKELSGEWIJS

Inleidende bepalingen

Artikel 1

Ingevolge de aanhef van artikel 1 van de Wet politieregisters gelden de in dat artikel opgenomen definities ook voor de op deze wet berustende bepalingen, zoals het onderhavige besluit. In artikel 1 van dit besluit kan daarom worden volstaan met de definiëring van een enkele aanvullende begrippen.

De definitie van CID-register en CID-subject is overgenomen uit de regeling met betrekking tot criminele inlichtingendiensten (Stcrt. 1986, 141), zij het dat in de omschrijving van CID-subject het element «ten aanzien van wie op grond van feiten en omstandigheden» niet is overgenomen daar dit element reeds besloten ligt in het eveneens gehanteerde begrip «verdachte», zoals dit is omschreven in artikel 27, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering.

Tevens is een definitie opgenomen van het begrip «grijze veld»-register. Dergelijke registers bevatten persoonsgegevens naar aanleiding van tips en van waarnemingen door de politie, zonder dat deze op voorhand in verband kunnen worden gebracht met een CID-subject. In artikel 12, eerste lid, onder b, is met betrekking tot deze registers geregeld dat uit deze registers niet ten behoeve van het gewone politiewerk kan worden geput. Dit betekent dat deze registers uitsluitend ten dienste staan van de CID teneinde vast te stellen of de geregistreerde kan worden aangemerkt als CID-subject en, zo ja, vervolgens in het CID-register kunnen worden opgenomen waaruit dan ten behoeve van het reguliere politiewerk gegevens kunnen worden verstrekt.

Artikel 2

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 1, onder e, van de wet. Met de term «antecedenten» wordt bedoeld op formele handelingen van strafrechtelijke of strafvorderlijke aard. In het besluit worden deze uitputtend opgesomd: te weten het opmaken van een proces-verbaal, het inzenden daarvan aan het openbaar ministerie en het verdere gevolg dat aan een proces-verbaal is gegeven. Het gaat daarbij om zowel misdrijven als overtredingen. Hierbij is aansluiting gezocht bij het Besluit registratie justitiële gegevens (Stb. 1958, 467), dat krachtens artikel 1 van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaring omtrent het gedrag regelt, welke strafrechtelijke gegevens worden vastgelegd. De omschrijving van antecedenten is van belang voor het verstrekkingenregime van artikel 16 van de wet en het recht op kennisneming gelet op artikel 21, tweede lid, van de wet.

Het gestelde onder c heeft betrekking op de z.g. afloopberichten van het openbaar ministerie aan de politie. In de gevallen dat het openbaar ministerie een bericht zendt omtrent de afloop van een zaak, dient dit ingevolge artikel 4, derde lid, van de wet uit een oogpunt van zorg voor de juistheid van de gegevens te worden opgenomen in de politieregisters. Bij de circulaire van 1 februari 1990 (Stcrt. 35) aan het openbaar ministerie is nader aangegeven in welke gevallen een afloopbericht aan de politie moet worden verzonden. Een dergelijk gegeven is een antecedent in de zin van het besluit. Daar de circulaire niet voorziet in een afloopbericht in alle gevallen, vormen de politieregisters in dit opzicht geen sluitende registratie. Slechts de justitiële documentatie, zoals geregeld in de Wet op de justitiële documentatie en de verklaring omtrent het gedrag, vormt een zodanige registratie.

Algemene bepalingen

Artikel 3

Dit artikel steunt op de bevoegdheid van artikel 5, tweede lid, tweede volzin, van de wet nadere regels te stellen omtrent de opneming in een register van persoonsgegevens die betrekking hebben op de in het eerste lid genoemde kenmerken: te weten godsdienst, levensovertuiging, ras, politieke gezindheid, seksualiteit, intiem levensgedrag, alsmede medische en psychologische kenmerken.

Het eerste lid waarborgt dat, gelet op artikel 5, derde lid van de wet, deze gevoelige gegevens niet in een register worden opgenomen dan nadat de Registratiekamer over de mogelijkheid daartoe een oordeel heeft kunnen geven. Deze kan aangeven in welke mate van detail bij voorbeeld een ras wordt aangeduid. Het gaat hierbij om persoonsgegevens die op het ras als zodanig betrekking hebben en niet om persoonsgegevens die hierop slechts indirect betrekking hebben. Voor wat betreft de herkenningdienstregistratie is reeds vastgesteld dat bij voorbeeld het begrip «zigeuner» een voor de politiepraktijk in het algemeen onnodige detaillering is.

Het tweede lid beperkt de opneming van gegevens omtrent ras tot het doel van de identificatie van de betrokkene, voor zover het gaat om personen die door de politie worden gezocht. Daarnaast kan het onvermijdelijk zijn in verband met de strafbaarheid of de strafwaardigheid van een delict, vast te leggen dat het slachtoffer behoort tot een bepaald ras, dan wel dat de motieven van de dader daarmee samenhangen. Ten slotte kan het onvermijdelijk zijn de gegevens omtrents iemand ras vast te leggen met het oog op de hulpverlening door de politie.

Het begrip ras heeft hier dezelfde betekenis als in artikel 1 van de Grondwet en moet mede in het licht worden gezien van het Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van elke vorm van rassendiscriminatie (Trb. 1966, 237). Het begrip ras omvat ingevolge dit verdrag tevens huidskleur, afkomst en nationale of etnische afstamming van de geregistreerde.

Het derde lid heeft betrekking op alle gevoelige gegevens. Het eist als voorwaarde voor opneming een aanwijzing omtrent de betrouwbaarheid van het gegeven. Hiermee wordt gevolg gegeven aan punt 3.2. van de meergenoemde Aanbeveling van de Raad van Europa. Met het oog op een uniforme toepassing van de betrouwbaarheidsindicatie is het wenselijk dat deze wordt toegekend door daartoe in het bijzonder aangewezen personen van bij voorbeeld een gespecialiseerde dienst als de technische recherche.

Artikelen 4 en 5

Deze artikelen geven uitvoering aan artikel 6, derde lid, van de wet.

Blijkens artikel 1, onder d, van de wet is van koppeling sprake in geval van organisatorische of technische voorzieningen, waardoor verschillende registers systematisch met elkaar kunnen worden vergeleken. Bij een koppeling gaat het om een op voorhand onbepaalde groep van personen omtrent wie als resultaat van de vergelijking gegevens kunnen worden verkregen. Dit brengt met zich mede dat geen sprake is van koppeling indien het technisch slechts mogelijk is omtrent een op voorhand bekende groep van personen gegevens op te vragen, al dan niet uit meerdere registers tegelijkertijd, bij voorbeeld met het oog op verificatie van gegevens.

Het resultaat van een koppeling kan zijn dat gegevens worden verstrekt. Dit betekent dat in geval van een koppeling met een politieregister tevens in het oog moet worden gehouden of is voldaan aan het

verstrekkingenregime, zoals neergelegd in paragraaf 4 van de wet en nader uitgewerkt in de artikelen 9 tot en met 19 van het besluit. Wordt een koppeling overwogen met een register waarop de Wet persoonsregistraties van toepassing is, dan is de houder, daar de koppeling kan leiden tot de verstrekking van gegevens, gebonden aan het voorschrift van artikel 18, derde lid, van deze wet. Dit kan er onder omstandigheden toe leiden dat de houder ingevolge deze laatste bepaling zijn medewerking moet weigeren.

Het resultaat van een koppeling kan verder, indien bij vergelijking van de gekoppelde registers gegevens worden aangetroffen over meerdere personen die in meer dan één register voorkomen, een nieuwe tijdelijke registratie zijn in de zin van artikel 13 van de wet. Dit register is dan aldus aangelegd voor een bepaald doel, namelijk het doel waartoe ook de koppeling plaatsvond. Van de aanleg van dit nieuwe register moet, ingevolge artikel 13, derde lid, van de wet binnen een week de Registratiekamer in kennis worden gesteld. Tevens dient ingevolge artikel 8, tweede lid, van het besluit binnen dezelfde termijn het gezag dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van de politietaak ten dienste waarvan het register is aangelegd, in kennis te worden gesteld. Beide voorschriften, die van de wet en het besluit, zijn niet van toepassing, indien het register inmiddels is vernietigd.

Koppeling behoeft evenwel niet noodzakelijkerwijs te leiden tot een nieuw register. Zo is geen sprake van een nieuw register wanneer de vergelijking van de bij de koppeling betrokken registers leidt tot het resultaat dat geen van de persoonsgegevens in enig register, wordt teruggevonden in een ander bij de koppeling betrokken register. Ook is mogelijk dat één of enkele personen worden gevonden, op een wijze dat niet kan worden gesproken van een nieuwe samenhangende verzameling van op verschillende personen betrekking hebbende persoonsgegevens, bij voorbeeld indien de aangetroffen gegevens niet bijeen worden gehouden in een afzonderlijk register doch terstond blijken te kunnen worden opgenomen in bestaande duurzame registers. Ingevolge artikel 5, eerste lid onder f, dient dit alsdan vermeld te worden in het terzake van de koppeling opgemaakte proces-verbaal.

Het eerste lid van artikel 4 beperkt de mogelijkheden tot koppeling in die zin dat koppelingen van een politieregister met een ander register, niet zijnde een politieregister, slechts mogelijk is voor zover dit andere register is aangelegd binnen de overheid. Koppelingen met registers in de particuliere sector krachtens een reglement van een politieregister zijn daardoor uitgesloten. De noodzaak dergelijke koppelingen tot stand te brengen doet zich nauwelijks voor, terwijl de daaruit voortvloeiende inbreuk op de persoonlijke levenssfeer nog groter zou zijn dan bij registraties binnen de overheid. In bijzondere gevallen, wanneer het om de opsporing van een misdrijf waardoor de rechtsorde ernstig is geschokt, kan de Minister van Justitie bovendien een bijzondere toestemming geven tot een koppeling.

De artikelen 4 en 5 gelden ook voor tijdelijke registers nu de toepasselijkheid van artikel 6, derde lid, van de wet, waarop deze artikelen van het besluit zijn gebaseerd, niet is uitgesloten in artikel 13, eerste lid, van de wet. Dit alles laat onverlet dat in het geval van artikel 6, vierde lid, van de wet elke koppeling kan worden toegestaan, zij het dat steeds voor een koppeling met een registratie vallende onder de Wet persoonsregistraties, de verstrekking van gegevens als resultaat van de koppeling, ingevolge deze laatste wet moet zijn toegelaten.

Het tweede lid van artikel 4 laat slechts een koppeling met tijdelijke registers toe voor het doel waartoe ook het tijdelijke register is aangelegd. Tijdelijke registers kunnen niet voor alle doeleinden worden gebruikt, ook al liggen deze alle binnen de uitvoering van de politietaak.

Artikel 5 strekt ertoe het mogelijk te maken dat controle wordt uitgeoefend op een uitgevoerde koppeling, bij voorbeeld door de Registratiekamer. Het derde lid voorziet in de mogelijkheid dat koppeling een zo alledaagse praktijk is (bij voorbeeld in het kader van misdaadanalyse) dat de vastlegging van alle gegevens, genoemd in het eerste lid, een onevenredige administratieve werklast tot gevolg zou hebben. Bij reglement kan dan van deze bepaling worden afgeweken. Ingevolge artikel 6, tweede lid, van de wet, dient over een dergelijke bepaling in een reglement de Registratiekamer vooraf van advies te dienen. Voorziet het reglement niet in een dergelijke afwijkende regeling, dan is het opmaken van een proces-verbaal met daarin een vermelding van alle in dit artikel opgesomde elementen voorgeschreven. Voor tijdelijke registers als bedoeld in artikel 13, eerste lid, van de wet, betekent dit in ieder geval dat zolang er geen reglement is, van een eventuele koppeling een proces-verbaal moet worden opgemaakt. Zie ook artikel 16, vierde lid.

De vermelding van het doel van de koppeling is van belang om te kunnen toetsen of deze noodzakelijk was voor de goede uitvoering van de politietaak. Aldus wordt de naleving van artikel 6, eerste lid, van de wet en van artikel 4, tweede lid, van het besluit gewaarborgd. De vastlegging van de datum van de koppeling is van belang om de koppeling te kunnen identificeren. De vermelding van degenen in wiens opdracht de koppeling plaatsvond, alsmede van de betrokken beheerders, is van belang om te kunnen vaststellen wie verantwoordelijk zijn voor de koppeling. Indien de koppeling slechts politieregisters betreft dienen de betreffende beheerders te worden vermeld. Heeft koppeling plaatsgevonden met een registratie als bedoeld in artikel 1 van de Wet persoonsregistraties, dan dient tevens de houder van dat register te worden vermeld. De vermelding van eventuele nieuwe gegevens en de registers waarin deze zijn opgenomen, is van belang voor het geval de koppeling achteraf onrechtmatig zou worden geoordeeld: de gegevens die als resultaat ervan zijn opgeslagen, kunnen aldus worden achterhaald en verwijderd.

Zie ook de laatste alinea van de toelichting op de artikelen 11 en 12.

Artikel 6

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 7, tweede lid, tweede volzin, van de wet. Het kan nodig zijn dat personeel van een computerleverancier of van een softwarehouse, bij voorbeeld in het kader van het onderhoud van het systeem, kennis neemt van persoonsgegevens. Hierbij moet mede worden gedacht aan onderhoud langs geautomatiseerde weg, al dan niet vanuit het buitenland en met gebruikmaking van middelen van telecommunicatie. Overigens is de bepaling ook van toepassing op handmatig gevoerde registers, bij voorbeeld in het geval dat aan roterende kaartenbakken technische werkzaamheden zouden moeten worden verricht en daartoe kennisneming van persoonsgegevens mogelijk zou zijn.

Het moet worden zeker gesteld dat dan geen personen toegang hebben tot persoonsgegevens die op henzelf betrekking hebben. Het gaat daarbij niet alleen om het register of de verschillende registers die in een bepaald geautomatiseerd systeem zijn ondergebracht, doch tevens om registers die via het betreffende geautomatiseerd systeem bereikbaar zijn. Het is immers denkbaar dat zij dergelijke gegevens, indien zij daarvan kennis nemen, tevens wijzigen. Het is nodig eisen te stellen aan het personeel dat hiertoe wordt aangezocht. De betreffende beheerder zal per individueel persoon moeten bepalen of toegang tot het systeem verantwoord moet worden geacht. Zou de beheerder tekort schieten in zijn zorgplicht krachtens artikel 7 van de wet en het daarop steunende artikel 6 van het besluit, dan is de rechtspersoon waarvan hij

een orgaan vormt, hiervoor civielrechtelijk aansprakelijk ingevolge artikel 8 van de wet in verband met de artikelen 9 en 10 van de Wet persoonsregistraties.

Tevens dient de beheerder te bepalen onder welke voorwaarden de werkzaamheden moeten worden verricht, bij voorbeeld onder wiens direct toezicht.

De personen die in het kader van de technische werkzaamheden toegang tot persoonsgegevens hebben gehad en langs deze weg de beschikking hebben gekregen over deze gegevens, vallen onder de geheimhoudingsbepaling van artikel 30 van de wet.

Het is ten slotte dienstig om achteraf controle uit te kunnen oefenen op de verrichte technische handelingen indien deze langs geautomatiseerde weg zijn verricht. Dit is mogelijk door een elektronisch logboek bij te houden van alle aan de computer gegeven instructies. Dit is tevens toegankelijk voor de Registratiekamer.

Het reglement en de tijdelijke registers

Artikel 7

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 9, derde lid, van de wet. Zij beoogt uitwerking te geven aan het beginsel van de kenbaarheid van een politieregister en de daarop betrekking hebbende bijzondere regels. De bepaling schrijft voor dat een reglement ter inzage dient te worden gelegd. De plaatsen die voor het publiek het meest voor de hand liggen, zijn vermeld. Het reglement danwel het feit van de terinzagelegging dient daarnaast te worden bekendgemaakt.

Uiteraard laat de bepaling onverlet dat de beheerder het reglement nog op andere wijzen ter inzage legt of bekend maakt. Het is zelfs wenselijk dat, tenzij het gaat om louter technische aangelegenheden, integrale bekendmaking van het reglement plaatsvindt in de daartoe geëigende media.

De bekendmaking van een reglement met betrekking tot een register gemeenschappelijk aan twee of meer korpsen – al dan niet mede gemeenschappelijk aan de Koninklijke marechaussee – kan plaatsvinden door bekendmaking van het feit van de terinzagelegging.

Artikel 8

Deze bepaling geeft uitwerking aan artikel 13 van de wet, dat betrekking heeft op een tijdelijk register of – hiermee wordt hetzelfde bedoeld – een ad hoc-register. Overigens bevatten ook de artikelen 4, tweede lid, en 12, eerste lid, onder a, bepalingen over tijdelijke registers.

Daar de datum waarop wordt aangevangen met het aanleggen van een tijdelijk register van belang is voor artikel 13, eerste en derde lid van de wet, en artikel 8, tweede en derde lid, van het besluit, dient ingevolge het eerste lid deze datum, voordat tot het aanleggen wordt overgegaan, te worden vastgelegd. Tevens dient daarbij het doel waarvoor het register zal worden aangelegd, te worden vastgelegd. Daarmee wordt het register geïdentificeerd. Wanneer het register bij voorbeeld wordt aangelegd met het oog op de opsporing van een bepaald delict, kan worden volstaan met vermelding van het delict en de plaats en tijd waarop het vermoedelijk is begaan.

Ingevolge het tweede lid dient het bevoegde gezag te worden geïnformeerd. Gaat het bij voorbeeld om de opsporing van een strafbaar feit, dan dient de officier van justitie hiervan op de hoogte te zijn teneinde zijn verantwoordelijkheid voor de opsporing waar te kunnen maken. Het is dezelfde reden die ten grondslag ligt aan artikel 9, tweede lid, van de wet, zij het dat van voorafgaand overleg is afgezien om geen afbreuk te doen aan de slagvaardigheid van de opsporing.

De vraag kan rijzen in hoeverre het bevoegd gezag of de Registratiekamer (deze dient reeds ingevolge artikel 13, derde lid, van de wet te worden geïnformeerd) desgevraagd kennis zouden moeten geven van het bestaan van een tijdelijk register. Voor het bevoegd gezag geldt de Wet openbaarheid bestuur. Ingevolge artikel 4, onder f, van deze wet dient alsdan het belang van de opsporing van strafbare feiten te worden afgewogen tegen het belang van de openbaarheid. De Registratiekamer heeft geen plicht tot openbaarmaking, noch rust op haar in dit opzicht een bijzondere geheimhoudingsplicht. Als overheidsorgaan zal ook zij evenwel alle aan de orde zijnde belangen afwegen. In dit verband zij gewezen op punt 6.1. van de meergenoemde Aanbeveling van de Raad van Europa, waarbij bij de formulering van het beginsel van de openbaarheid van de politieregisters, in het bijzonder de tijdelijke registers worden genoemd. Bij de toepassing van het beginsel van de openbaarheid dient, aldus deze Aanbeveling, rekening te worden gehouden met het belang dat het doel waartoe het tijdelijk register is aangelegd door openbaarmaking kan worden geschaad.

De termijn van zes maanden, genoemd in het derde lid van het artikel, vormt het resultaat van de afweging tussen enerzijds het opsporingsbelang en anderzijds het privacy-belang. Het opsporingsbelang vereist vaak dat snel en slagvaardig wordt opgetreden zonder dat de politie wordt belemmerd door allerlei procedurevoorschriften. Na afloop van de termijn van zes maanden dient het register te worden vernietigd of dient daarvoor een reglement te worden opgesteld. Indien een deel van het register is of wordt vernietigd, dient echter wel voor het resterende deel van het register, een reglement te worden opgesteld. Hiervoor kunnen ook standaarden worden ontwikkeld waarbij in de praktijk slechts enkele onderdelen nadere precisering behoeven. Een algemeen geldend model is echter, gelet op de verscheidenheid van situaties waarin een tijdelijk register kan worden aangelegd, niet mogelijk.

Een uitzondering op de reglementspllicht na zes maanden kan onder omstandigheden noodzakelijk zijn. In de praktijk komen registers voor waarbij het gaat om langlopende onderzoeken, waarbij de bekendmaking dat een dergelijk onderzoek gaande is, aan de doeltreffendheid van het onderzoek onevenredig afbreuk zou doen. Het derde lid opent de mogelijkheid dat in dergelijke gevallen het bevoegd gezag de termijn waarbinnen een reglement moet zijn opgesteld, kan verlengen indien het doel waarvoor het tijdelijke register is aangelegd daardoor ernstig in gevaar zou worden gebracht. In de plaats daarvan is de eis gesteld dat de beheerder een interne regeling treft omtrent de werking van het register waaraan dan uiteraard de onder hem ressorterende ambtenaren die daarbij zijn betrokken, zijn gehouden. Dit voorkomt dat gedurende langere tijd mogelijk grote verzamelingen van persoonsgegevens zich onttrekken aan iedere vorm van regeling.

De toevoeging «ernstig» impliceert dat niet elke schade aan het lopende onderzoek een uitstel van de reglementspllicht rechtvaardigt, doch dat het bevoegd gezag een afweging dient te maken tussen het belang van de openbaarheid en het belang van het onderzoek waarvoor het tijdelijke register is aangelegd.

Het uitstel is gebonden aan een bepaalde termijn van ten hoogste zes maanden. Dit voorkomt dat het tijdelijke register in vergetelheid raakt, zonder dat van het bestaan van het register blijkt. Er is van afgezien in dit stadium een termijn te stellen waarna in ieder geval tot het opstellen van een reglement dient te worden overgegaan, omdat nog onvoldoende inzicht bestaat in het verschijnsel van de tijdelijke registers. De meldingen van de beslissingen tot uitstel aan de Registratiekamer kunnen evenwel een aanknopingspunt bieden voor nadere regelgeving in de toekomst.

Het vierde en vijfde lid hebben betrekking op de gevallen dat goede uitvoering van de politietaak, als bedoeld in artikel 4 van de wet, met zich meebrengt dat het tijdelijk register wordt overgedragen of met een ander wordt samengevoegd. Hoewel bij overdracht of samenvoeging uiteraard sprake is van verstrekking van gegevens, vereist het bijzondere karakter van tijdelijke registers, alsmede het feit dat het gaat om de verstrekking van alle gegevens, nadere regelgeving.

In het geval van overdracht gaat het om een zelfde register, hetgeen betekent dat het doel ongewijzigd blijft. Voor de samenvoeging gelden aparte regels, daar anders bij de nieuwe beheerder een nieuw tijdelijk register zou ontstaan en aldus de reglementsplicht voor een nieuwe periode van zes maanden zou kunnen worden ontgaan. Gaat het om een tijdelijk register dat al langer bestaat dan zes maanden, dan is daarvoor een reglement opgesteld waaruit ook zal blijken wie de beheerder van het register is. Bij een overdracht zal deze tenaamstelling moeten worden gewijzigd, zodat de nieuwe beheerder daarmee ook uitdrukkelijk de verantwoordelijkheid voor de inhoud van het register overneemt.

In het geval van samenvoeging met een verknochte zaak zal het in de regel gaan om een ruimere doelstelling dan de oorspronkelijke. Bij een verandering van doelstelling gaat het om een nieuw register. De samenvoeging kan tot op zekere hoogte worden vergeleken met een koppeling. Onder omstandigheden zou hetzelfde kunnen worden bereikt met de procedure van artikel 6, vierde lid, van de wet. In de plaats van bij deze procedure is echter aangesloten bij de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag: bij de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde de officier van justitie en bij de handhaving van de openbare orde dan wel de hulpverlening de burgemeester. Dezen zullen het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer moeten afwegen tegen het belang van een goede uitvoering van de politietaak. Daarbij zal van gewicht zijn de aard van de gegevens die ter beschikking wordt gesteld en de ernst van de aangelegenheid waarvoor het nieuwe tijdelijke register wordt aangelegd.

Het zou ongerijmd zijn dat een enkel tijdelijk register wel zou moeten worden gereguleerd, terwijl de verdergaande inbreuk op de privacy, die verbonden is met samenvoeging van een tijdelijk register met een ander, deze reglementsplicht in de tijd zou kunnen verschuiven. Bij samenvoeging geldt derhalve de termijn van het langstlopende register.

Het zesde lid bevat een aparte spoedprocedure voor gevallen van dringende noodzakelijkheid. In de regelgeving is aansluiting gezocht bij artikel 97 van het Wetboek van Strafvordering inzake de spoedhuiszoeking, die eveneens het resultaat is van een afweging van enerzijds doeltreffend politie-optreden en anderzijds een bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Doeltreffend optreden van de politie vereist onder omstandigheden dat de voortgang niet afhankelijk is van onnodige procedures.

Met het oog op de doorzichtigheid van de omgang met persoonsgegevens is wel nodig dat de Registratiekamer een overzicht houdt van ontwikkelingen op het punt van samenvoeging en overdracht van tijdelijke registers in de praktijk. Daartoe is in het zevende lid voorzien in een meldingsplicht. De Registratiekamer kan aldus, indien nodig, in haar jaarverslag structurele ontwikkelingen signaleren en daaraan aanbevelingen verbinden.

Na het bereiken van het doel waartoe het register is aangelegd, is de noodzaak het in stand te houden, niet meer aanwezig. Ingevolge de algemene norm van artikel 4 van de wet dient het register dan te worden opgeheven. Dit is nog eens bevestigd in het achtste lid. Bij de formulering is aangesloten bij de tekst van artikel 125h, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, waarbij het gaat om het tot op zekere

hoogte vergelijkbare geval van een verzameling van gegevens op grond van een telefoontap.

De in het register opgenomen gegevens, alsmede daarvan gemaakte kopieën dienen te worden vernietigd. Dit laat onverlet dat indien bij een bepaald onderzoek gegevens bekend worden die betrekking hebben op een andere zaak, opneming van deze gegevens in een ander tijdelijk of permanent register mogelijk is. Hetzelfde geldt voor de gegevens die rechtmatig uit een tijdelijk register zijn of worden verstrekt. Deze gegevens behoeven niet tegelijkertijd met het tijdelijk register waaruit zij zijn verstrekt, te worden vernietigd. Zodra mogelijk dient evenwel het tijdelijk register te worden vernietigd.

Het kan nodig zijn dat de desbetreffende gegevens geheel of gedeeltelijk moeten blijven bewaard voor het aan het opgespoorde strafbaar feit te verbinden strafrechtelijk vervolg. Hetzelfde geldt voor onopgeloste delicten zolang het delict nog niet is verjaard. Indien binnen de termijn van zes maanden tot gedeeltelijke vernietiging is overgegaan en de nog resterende persoonsgegevens een register vormen in de zin van de wet, ontstaat ten aanzien van het laatste register na afloop van deze termijn alsnog een reglementspllicht.

De verstrekking van persoonsgegevens uit een ad hoc-register moet voldoen aan de wettelijke regels van het verstrekkingenregime. Hierover is in verband met het bijzondere karakter van tijdelijke registers een bijzondere bepaling opgenomen in artikel 12, eerste lid, onder a, van het besluit.

Het verstrekken van gegevens uit een politieregister

Artikel 9

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 14, onder e, van de wet.

De uitvoering van signaleringen gebeurt in hoofdzaak door de reguliere politie en de Koninklijke marechaussee. Deze zijn voor dit doel reeds krachtens de wet bevoegd tot kennisneming van deze gegevens. Bij de onderhavige bepaling worden ambtenaren van enige aanvullende diensten vermeld. Signaleringen plegen te worden opgenomen in het opsporingsregister. De wet sluit echter niet uit dat ook uit andere registers ten behoeve van de uitvoering van opdrachten voortvloeiend uit de signalering van personen, gegevens worden verstrekt. De verstrekking van deze gegevens stuit niet op overwegende bezwaren, daar het in de regel gaat om gegevens van een bevoegde autoriteit tot de uitvoering van een bepaalde opdracht, waartoe primair de hulp van de politie, doch waartoe in bepaalde omstandigheden, indien aan zekere voorwaarden is voldaan, ook de hulp van anderen wordt ingeroepen. Deze gegevens kunnen niet zonder meer op één lijn worden gesteld met gegevens die de politie zelf bij de uitvoering van haar taak heeft vergaard.

De douane-ambtenaren zijn mede belast met de grensbewaking ingevolge artikel 20, onder b, van het Vreemdelingenbesluit. De Spoorwegpolitie en de Luchthavenpolitie op Schiphol komen eveneens in het kader van hun werkzaamheden veelvuldig met reizende personen in contact. Beide diensten vallen ingevolge de Wet op de weerkorpsen wat betreft hun functioneren onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie. De buitenlandse dienst voert buiten Nederland signaleringsopdrachten uit. Daartoe is nodig dat ambtenaren van het Ministerie van Buitenlandse Zaken over het opsporingsregister kunnen beschikken.

Artikel 10

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 16, eerste lid, onder c, van de wet en voorziet in de voortzetting van de praktijk die bestond krachtens de circulaire van 22 april 1960 van de Minister van Justitie aan de Algemeen Inspecteur van het Korps Rijkspolitie², die in afschrift is gezonden aan de burgemeesters van gemeenten met gemeentepolitie, over het verstrekken van inlichtingen uit de politieregisters.

Aan de in deze bepaling bedoelde personen worden desgevraagd antecedenten verstrekt voor zover zij deze behoeven voor de uitoefening van hun taak. De reclasseringswerkers kunnen antecedenten behoeven met het oog op de voorlichting of in verband met het verlenen van hulp en steun. De ambtenaren van de raden voor de kindbescherming kunnen antecedenten nodig hebben voor de voorbereiding van enig rapport of voor het uitoefenen van toezicht.

Artikelen 11 en 12

De artikelen 11 en 12 steunen op de mogelijkheid die artikel 17 van de wet biedt, het verstrekkingenregime van de wet te nuanceren. In beginsel gaat dit verstrekkingenregime uit van een plicht tot het verstrekken van gegevens indien aannemelijk is dat degenen die gerechtigd is tot een verstrekking, de gegevens nodig heeft voor het doel waartoe de wet een verstrekking toelaat. In de politiepraktijk blijkt echter nodig uitzonderingen op dit beginsel te kunnen maken. Daarnaast kan het met het oog op de bescherming van de persoonlijke levensfeer nodig zijn beperkingen in het verstrekkingenregime aan te brengen. Artikel 11 bevat de mogelijkheid de plicht tot verstrekking, die is neergelegd in de artikelen 14 en 15, eerste lid, van de wet, te beperken. In deze gevallen bestaat er wel nog een bevoegdheid tot verstrekken. Artikel 12 perkt de bevoegdheid tot verstrekken zelf in.

Artikel 11, eerste lid, onder a, legt de bestaande politiepraktijk vast, waarin omtrent informanten van de politie in het algemeen geen mededelingen worden gedaan aan andere opsporingsambtenaren. Zouden dergelijke gegevens wel worden verstrekt, dan moet worden gevreesd dat deze voor de politiepraktijk noodzakelijke bron van informatie opdroogt.

Het onderdeel b sluit aan bij de bestaande politiepraktijk dat in sommige gevallen omtrent CID-subjecten uit het register van de criminele inlichtingendienst (CID) geen gegevens worden verstrekt teneinde een onderzoek naar bij voorbeeld een misdadige organisatie niet te doorkruisen. In dit onderdeel is uitgegaan van het begrip CID-subject, zoals gedefinieerd in artikel 1, onder c.

Het eerste lid laat de mogelijkheid open dat aan het openbaar ministerie op grond van artikel 15, eerste lid, onder a, van de wet gegevens worden verstrekt. Dit is nodig opdat het openbaar ministerie zijn verantwoordelijkheid voor de opsporing van strafbare feiten waar kan maken. Het tweede lid heeft wederom tot doel het opdrogen van mogelijke informatiebronnen van de politie tegen te gaan. De bedoeling een gegeven op deze grond geheim te houden dient wel vanaf het begin blijkens een proces-verbaal en blijkens het desbetreffende register vast te staan. Sommige personen zouden zich weerhouden kunnen voelen de politie informatie te verstrekken wanneer dit tot gevolg zou hebben dat deze informatie verder binnen de politie of zelfs daarbuiten ook voor andere doeleinden kan worden gebruikt. De politie kan in dergelijke gevallen gebruik maken van haar bevoegdheid ingevolge dit lid desgevraagd verder gebruik uit te sluiten. Indien het evenwel nodig zou zijn de betreffende informatie op te slaan in een register waarop de wet van toepassing is, dient het voorbehoud te worden gemaakt dat met gebruik-

² Nr. 137 C 560, gepubliceerd in Schuurman & Jordens, deel 149, blz. 142

making van de procedure van artikel 18, vierde lid, van de wet in bijzondere gevallen alsnog gebruik voor ander doel mogelijk kan worden gemaakt.

Het derde lid geeft aan dat de bevoegdheid van het eerste en tweede lid slechts mag worden gebruikt met het oog op de goede uitvoering van de politietaak. Op andere gronden kan geen uitzondering worden gemaakt op de algemene regels van het verstrekkingenregime. Wel kunnen bij de verstrekking van de gegevens als bedoeld in dit artikel voorwaarden aan het gebruik worden gesteld. Daar het hier gaat om voorwaarden die per verstrekking moeten worden gesteld, is geen sprake van regelgeving. Dit laatste zou zich niet verdragen met het impliciete verbod tot regelgeving op lager niveau dat besloten ligt in artikel 17 van de wet, dat regelgeving bij, doch niet krachtens algemene maatregel van bestuur toestaat.

Artikel 12 bevat een opsomming van gevallen waarin een strakkere binding van de verstrekking aan het doel van het desbetreffende register wenselijk is. Het algemene beginsel zoals dit is neergelegd in artikel 11, eerste lid, van de Wet persoonsregistraties, luidt dat verstrekkingen slechts kunnen plaatsvinden voor zover zulks voortvloeit uit het doel van de registratie. In het voetspoor hiervan is het wettelijk verstrekkingenregime inzake de politieregisters toegespitst op de politietaak en zeer bepaalde andere taken. Artikel 12 snijdt het verstrekkingenregime met betrekking tot de daar bedoelde registers verder toe op het doel van het register en soms tot enige bepaalde nader aangeduide doeleinden, overigens onverlet artikel 18, vierde lid, van de wet.

Onderdeel a van het eerste lid sluit aan bij het bijzondere karakter van tijdelijke registers, die voor een bepaald geval worden aangelegd. In het kader van bij voorbeeld de opsporing van een bepaald delict kunnen immers onder omstandigheden grote en ongerichte hoeveelheden gegevens worden vergaard. Slechts in een drietal gevallen kunnen daaruit buiten het directe doel waarvoor het is aangelegd, gegevens worden verstrekt. Deze bepaling geldt ongeacht de vraag of inmiddels een reglement is aangelegd of niet.

In de eerste plaats kan verstrekking plaatsvinden ten behoeve van de opsporing van misdrijven die een ernstige inbreuk op de rechtsorde opleveren. Deze formulering is ontleend aan de CID-regeling. Het gaat dus om het soort delicten waar ook de CID zich op richt. Verstrekking kan echter ook los staan van de CID, bij voorbeeld wanneer een dergelijk delict wordt gepleegd door iemand die niet eerder met de politie in aanraking is geweest en er geen aanleiding is de persoon alsnog in de CID op te nemen. In de tweede plaats kan verstrekking plaatsvinden aan de CID en aan het «grijze veld»-register. In de derde plaats kan worden verstrekt indien uit deze gegevens zelf blijkt van een strafbaar feit, bij voorbeeld wanneer uit de gegevens opgenomen in een tijdelijk register dat is aangelegd met het oog op een geweldsdelict, blijkt van een redelijke grond tot verdenking jegens enig daarin opgenomen persoon wegens heling.

Onderdeel b heeft betrekking op de «grijze veld»-registers. Deze registers zijn gedefinieerd in artikel 1, onder d. Het gaat hierbij om gegevens van personen die niet als een CID-subject kunnen worden aangemerkt, doch omtrent wie gedurende enige tijd gegevens worden vastgelegd, omdat er aanwijzingen zijn dat de samenhang van de aldus verzamelde gegevens kan leiden tot de vaststelling dat zij later toch dienen te worden aangemerkt als CID-subject in de zin van artikel 1, onder c. Het kan daarbij gaan om buitengewoon zachte en gevoelige gegevens. Daarom is in artikel 12, eerste lid, onder b, voorgeschreven dat uit een dergelijk register geen gegevens aan andere registers kunnen worden verstrekt. Dit laat onverlet de mogelijkheid dat met behulp van de gegevens uit het «grijze veld»-register ander (tijdelijke) politieregisters

worden bevraagd ten behoeve van het doel van het «grijze veld»-register, te weten de vaststelling of iemand als CID-subject kan worden aange-merkt. Uit een «grijze veld»-register kunnen echter ingevolge deze bepaling geen gegevens in een ander register worden opgenomen dan in een CID-register.

Onderdeel c schermst de hulpverleningstaak van de politie af van andere politietaken. Het is wenselijk dat burgers die zich tot de politie wenden met een verzoek om hulp, zich niet belemmerd voelen door de mogelijkheid dat de in dat verband over hen vastgelegde gegevens zonder meer ook voor andere politiedoeleinden worden aangewend.

Het tweede lid heeft tot doel mogelijke belemmeringen bij de uitoefening van het recht op kennisneming en verbetering weg te nemen. Alhoewel het om administratieve of om andere redenen bij voorbeeld nodig kan zijn dat wordt vastgelegd dat iemand gebruik heeft gemaakt van zijn recht op kennisneming, is de verdere verspreiding van een dergelijk gegeven ingevolge het wettelijk verstrekkingenregime niet gewenst. Een dergelijke verstrekking is daarom in dit lid uitdrukkelijk uitgesloten. De bepaling laat onverlet dat de beheerder op grond van artikel 7, eerste lid, van de wet hierover inlichtingen ontvangt met het oog op de juiste werking van het register.

Het derde lid stelt nadere eisen aan de verstrekking van gevoelige gegevens. Daaraan worden ten aanzien van deze categorie gegevens strengere eisen gesteld aan de overige gegevens waar slechts het behoefte-criterium geldt. Voor de verstrekking binnen de politie geldt voor gevoelige gegevens het strenge noodzakelijkheids-criterium. Voor de verstrekking buiten de politie is het onvermijdelijkheids-criterium opgenomen. Dit houdt in dat het concrete doel waarvoor de informatie is gevraagd niet te realiseren is, zonder de aanvullende informatie die is vevat in de gevoelige gegevens.

Het vierde lid beoogt zeker te stellen dat in geval van verstrekking van gevoelige gegevens, deze steeds vergezeld gaan van de aanduiding omtrent de betrouwbaarheid.

De beperkingen laten, zoals vermeld, onverlet dat in bijzondere gevallen de Minister van Justitie of de Minister van Binnenlandse Zaken met gebruikmaking van artikel 18, vierde lid, van de wet, toestemming of opdracht geeft alsnog tot verstrekking van deze gegevens over te gaan. Bij zijn besluitvorming zal hij er uiteraard rekening mee houden dat niet onnodig aan het belang van de beperkte verspreiding afbreuk wordt gedaan. Een mogelijke verstrekking langs deze weg, kan slechts worden voorkomen door het desbetreffende gegeven niet op te nemen in een register waarop de wet van toepassing is. Verder kunnen de beperkingen in het verstrekkingenregime evenmin afbreuk doen aan de plicht van opsporingsambtenaren om krachtens het Wetboek van Strafvordering informatie te verstrekken aan de rechterlijke macht.

De beperkingen in het verstrekkingenregime kunnen onder omstandigheden van belang zijn voor de beantwoording van de vraag of koppeling mag plaatsvinden. Koppeling kan immers leiden tot verstrekking van gegevens aan degenen ten behoeve van wie de koppeling wordt uitgevoerd. De vraag dient dan te worden beantwoord of een dergelijke verstrekking ingevolge de onderhavige bepalingen wel is toegestaan.

Artikel 13

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 18, eerste lid, van de wet.

In het eerste lid wordt de verstrekking aan politie-autoriteiten van andere landen, afhankelijk gesteld van de vraag naar de noodzakelijkheid. Dit begrip heeft hier dezelfde betekenis als in artikel 4, eerste en tweede lid, van de wet. Het geeft aan dat een afweging van belangen moet plaatsvinden. Deze ratio komt overeen met die van artikel 18, derde lid,

van de Wet persoonsregistraties inzake derdenverstrekking. Onder «politie-autoriteiten in een ander land» worden mede verstaan de medewerkers van Interpol, alsmede liaison-officieren van andere landen die zijn gedetacheerd in Nederland in het kader van de internationale politieke samenwerking.

Voor deze laatste categorie is een aparte bepaling opgenomen in het zevende lid.

In het eerste lid, aanhef en onder a, wordt de internationale verstrekking van gegevens uit een politieregister mogelijk gemaakt met het oog op het Nederlandse belang. Het gaat dan om de internationale politieke samenwerking ten behoeve van Nederland.

Het onderdeel b betreft de verstrekking ten behoeve van de buitenlandse politie-autoriteiten door de Nederlandse politie uit eigen beweging of naar aanleiding van een algemeen verzoek, dat wil zeggen een verzoek anders dan bedoeld onder c. De verstrekking is dan beperkt tot gevallen van een misdrijf waardoor de rechtsorde in dat land ernstig is geschokt of tot een ernstig en dreigend gevaar. Deze norm voor verstrekking sluit aan bij punt 5.4, onder b, van de Aanbeveling nr R (87) 15 van 17 september 1987 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa inzake de regeling en het gebruik van persoonsgegevens binnen de sector van de politie.

Het onderdeel c onderwerpt de internationale verstrekking naar aanleiding van verzoeken van buitenlandse politie-autoriteiten aan het noodzakelijkheids criterium. Het beperkt de mogelijkheid tot het verstrekken van gegevens tot al dan niet met naam aangeduide personen of concreet aangeduide gevallen. Met de uitvoering van de politietask in «een bepaald geval», is hier hetzelfde bedoeld als in artikel 13, eerste lid, van de wet. Dit onderdeel kan worden aangemerkt als een wettelijk voorschrift in de zin van artikel 552k, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering. Hierbij is er van uitgegaan dat aan de artikelen 552h en volgende van het Wetboek van Strafvordering door de Wet politieregisters en het daarop gebaseerde besluit geen afbreuk wordt gedaan. De Wet politieregisters en het daarop gebaseerde besluit hebben immers geen betrekking op verzoeken om rechtshulp. Daar waar echter in artikel 552k, tweede lid, wordt verwezen naar een wettelijk voorschrift, is artikel 13, van het besluit, van toepassing. In geval van verzoeken die zijn gegrond op een verdrag, gaat uiteraard het verdrag, voor zover het niet verwijst naar nationale wetgeving, boven de wet. Zie ook de artikelen 93 en 94 van de Grondwet.

Het tweede lid geeft een bijzondere regeling voor de politieke samenwerking in de grensgebieden. De regeling sluit grotendeels aan bij de bestaande praktijk zoals deze ook is beschreven in artikel 46 van de Uitvoeringsovereenkomst van het Akkoord van Schengen.

Het derde lid brengt tot uitdrukking dat één van de overwegingen bij de vraag of internationale verstrekking moet plaatsvinden, moet zijn of, gelet op de aard van het gegeven en het doel waarvoor het wordt gevraagd en met inachtneming van wat in het algemeen omtrent het desbetreffende land bekend is, het ter beschikking stellen van het gegeven gerechtvaardigd is. In geval van twijfel dient terughoudendheid te worden betracht en ligt het voor de hand de zienswijze in te winnen van bij voorbeeld de Centrale Recherche Informatiedienst. Deze dienst heeft tevens de functie van Bureau Interpol hier te lande en beschikt over de kennis omtrent het gebruik van politiegegevens in het buitenland. Daarnaast is het mogelijk wanneer de twijfels betrekking hebben op de wenselijkheid van verstrekking aan het buitenland in een bepaald geval het bevoegd gezag te consulteren. Deze norm komt overeen met die van artikel 12, derde lid, onder a, van het Verdrag inzake gegevensbescherming (Trb. 1988, 7), in die zin dat daar eveneens het niveau van de rechtsbescherming als criterium voor de vraag of gegevens zullen worden overgedragen, een juridische basis heeft.

Het vierde lid schrijft voor dat bij een verstrekking steeds de voorwaarde wordt gesteld dat het gegeven niet zonder aanvullende toestemming kan worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het is verstrekt. Wordt bij voorbeeld een gegeven verstrekt voor de opsporing van een bepaald delict en wil degenen aan wie het is verstrekt, hetzelfde gegeven later gebruiken voor de opsporing van een geheel ander delict, dan is hiervoor aanvullende toestemming van de beheerder nodig. In wezen komt dit neer op een hernieuwd – namelijk voor een ander doel – ter beschikkingstellen van het gegeven. De toestemming is daarom ook slechts mogelijk indien het gebruik van de desbetreffende gegevens voor het nieuwe doel noodzakelijk is voor de goede uitvoering van de politietoets in dat land. Zou worden verzocht om reeds verstrekte gegevens te mogen gebruiken in verband met een strafzaak, bij voorbeeld als bewijs, dan dient uiteraard de procedure van de artikelen 552h en volgende van het Wetboek van Strafvordering te worden gevolgd.

Het vijfde lid bevat een verscherpte eis van toetsing indien het gaat om de verstrekking van gevoelige gegevens. Getoetst moet worden aan de eis dat de verstrekking onvermijdelijk moet zijn. Desgevraagd zal een dergelijke verstrekking ook afzonderlijk moeten kunnen worden gemotiveerd. Dit kan bij voorbeeld het geval zijn indien de Registratiekamer naar aanleiding van een gedane verstrekking hierover vragen stelt. Tevens is bij de verstrekking van dergelijke gevoelige gegevens de vermelding van een betrouwbaarheidsindicatie voorgeschreven.

Het zesde lid bevat een procedure-voorschrift. Het gaat uit van gegevensverkeer via de Centrale Recherche Informatiedienst. Deze dienst vervult tevens de functie van het nationaal bureau Interpol. Gegevensverkeer langs andere weg is voorbehouden aan toestemming van één van beide Ministers.

Het zevende lid regelt de bijzondere positie van de liaison-officier. Deze positie is steeds anders, afhankelijk van de afspraken die zijn gemaakt met de zendstaat. Deze bepaling geeft de ruimte aan zulke afspraken, zij het dat een liaison-officier nooit in aanmerking kan komen voor een verdergaande verstrekking van gegevens dan Nederlandse politie-ambtenaren.

Het achtste lid regelt de omgekeerde situatie dat een Nederlandse liaison-officier is geaccrediteerd bij een buitenlandse mogenheid. Daar het gaat om Nederlandse politiefunctiearissen, is bepaald dat zij op gelijke voet als hun collegae in het binnenland gegevens kunnen ontvangen. Op Nederlandse politie-ambtenaren in het buitenland rust ook een geheimhoudingsplicht. De schending daarvan is gelet op de artikelen 272 en 5, eerste lid, onder 1°, van het Wetboek van Strafrecht strafbaar. De in het eerste tot en met vijfde, alsmede in het negende lid opgenomen normen dienen zij in acht te nemen bij de verstrekking van de door hen ontvangen gegevens aan politie-autoriteiten in het land waar zij werkzaam zijn.

Artikel 14

Artikel 14 geeft uitvoering aan artikel 18, tweede lid, van de wet. Daarbij is de volgende afweging gemaakt. Enerzijds dienen gegevens uit een politieregister met het oog op de bescherming van de persoonlijke levenssfeer niet verder verspreid te worden dan strikt noodzakelijk is. Anderzijds dienen personen of instanties met een publieke taak belast, die een gerechtvaardigd belang hebben bij gegevens uit een politieregister, in staat te worden gesteld deze te krijgen.

Steeds is getracht zo nauwkeurig mogelijk aan te geven voor welk doel mag worden verstrekt. In het algemeen geldt dat zulks slechts mogelijk is

indien de betrokkenen deze behoeven voor een goede uitvoering van hun taak. Dit is de clausulering zoals deze ook in de artikelen 14 tot en met 16 van de wet voorkomt. Deze clausule is in de aanhef opgenomen. Waar mogelijk is daarenboven een aanvullende doelomschrijving bij de verschillende categorieën opgenomen.

De handhaving van deze bepaling is als volgt. Indien van een verstrekking aantekening wordt gehouden, dient ingevolge artikel 18 het doel van de verstrekking te worden vastgelegd. Het ligt in de strekking van deze bepaling dat dan het doel daarbij aldus wordt omschreven dat de beheerder of de Registratiekamer kan toetsen of aan deze eis is voldaan.

Door de betrokken gegevens uit politieregisters te verstrekken, wordt tegengegaan dat de personen die deze ontvangen, onnodig zelf allerlei strafrechtelijk getinte gegevens verzamelen en de gegevens die al bij de politie aanwezig zijn, nog eens opslaan met het oog op hun eigen taak. Het is de bedoeling dat als later blijkt dat eenmaal verstrekte gegevens nogmaals nodig zijn, dit maal voor een ander doel dan waarvoor in eerste instantie werd verstrekt, deze dan opnieuw door de politie worden verstrekt. Degeen die gerechtigd is tot een verstrekking, ontvangt aldus, waar mogelijk, steeds geactualiseerde gegevens. Dit is zowel vanuit een oogpunt van privacybescherming, als vanuit een oogpunt van efficiency van belang.

Onder onderdeel a worden de beheerders in staat gesteld burgerambtenaren of ambtenaren van politie, werkzaam bij een korps van rijks- of gemeentepolitie voor zover zij zijn aangewezen om uitsluitend technisch of administratief werkzaam te zijn, aan te wijzen als personen aan wie gegevens uit een politieregister kunnen worden verstrekt. Bij deze categorie wordt vooral gedacht aan twee groepen: enerzijds de ambtenaren die werkzaam zijn bij een afdeling waar op geautomatiseerde wijze informatie wordt vastgelegd en verstrekt, anderzijds de ambtenaren die zich bezig houden met misdaadanalyse.

Onder onderdeel d wordt de luchthavenpolitie in staat gesteld gegevens te verkrijgen voor de uitoefening van haar taak met betrekking tot de veiligheid van Schiphol. Hiermee wordt een bestaande praktijk bestendigd, gelet op de bijzondere situatie van Schiphol. De problematiek van het verstrekken van politieke dan wel justitiële gegevens in het algemeen ten behoeve van bedrijven die een bijzonder risico vertegenwoordigen, zal bij de komende wijziging van de Wet op de justitiële documentatie en op de verklaringen omtrent het gedrag aan de orde worden gesteld. De betreffende bepaling handhaaft slechts voorlopig de status quo.

Onder onderdeel e is het bureau vertrouwensartsen vermeld. Blijkens de Bijlage behorende bij de Wet op de jeugdhulpverlening (Stb, 1989, 358), welke bijlage de status heeft van een wet in formele zin, zijn deze ingesteld als een voorziening waaraan kindermishandeling vertrouwelijk kan worden gemeld. Na onderzoek trachten zij door middel van verwijzing naar of inschakeling van andere hulpverleners een oplossing te realiseren voor het probleem van de mishandeling en de daaraan ten grondslag liggende problemen. Blijkens deze taakomschrijving kunnen zij worden geacht een publieke taak te vervullen.

Onder onderdeel f zijn de ambtenaren van de vreemdelingendienst opgesomd. Deze dienen gebruik te kunnen maken van de dactyloscopische gegevens van de politie, teneinde te kunnen vaststellen of een vreemdeling hier te lande reeds bekend is.

Onder onderdeel g is de mogelijkheid opgenomen dat personen die deel uitmaken van plaatselijke toezichthoudende commissies in die hoedanigheid in aanmerking komen voor verstrekking van gegevens. In hoeverre van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, bepalen de Ministers, gehoord de Registratiekamer. Daarbij zal in het bijzonder

aandacht worden besteed aan de vraag in hoeverre de Registratiekamer, gelet op de noodzaak de verspreiding van politie-gegevens zoveel mogelijk te beperken, een dergelijke informatieverstrekking in de gegeven omstandigheden wenselijk acht. Dit laat onverlet dat plaatselijke commissies ook zonder een dergelijke bevoegdheid een nuttige functie kunnen vervullen. Het bestaan van dergelijke commissies laat voorts onverlet de verantwoordingsplicht van de burgemeester aan de gemeenteraad, of, in het geval van de rijkspolitie, van de Minister van Justitie aan de Staten-Generaal. Verder kunnen zij evenmin afbreuk doen aan de controlerende taak van de Registratiekamer.

Onder de onderdelen h tot en met j is het bestaande gegevensverkeer met de directeuren van de inrichtingen waar vrijheidsbenemende sancties worden tenuitvoergelegd, geregeld. Dit vloeit voort uit de noodzaak tot samenwerking tussen deze directeuren en de politie bij voorbeeld met het oog op de handhaving van de orde en veiligheid binnen de inrichtingen. De gegevens hebben niet alleen betrekking op gedetineerden, maar ook op bezoekers of tijdelijk personeel in de inrichtingen.

Onder onderdeel k zijn bestaande gegevensstromen van de politie naar bij voorbeeld het Landelijk Overleg Slachtoffers geregeld. De mogelijkheid dat zij gegevens ontvangen wordt gerechtvaardigd doordat zij als non-profitorganisatie een taak vervullen in het verlengde van de hulpverlening van de politie aan slachtoffers. Dergelijke instanties dienen voor de ontvangst van de desbetreffende gegevens wel in het bezit te zijn van een machtiging verleend door de Minister van Justitie, de Registratiekamer gehoord. Ingevolge het tweede lid van artikel 14 kunnen aan die machtiging voorschriften en beperkingen worden verbonden. Het onderdeel ziet niet op verzekeraars. Deze zijn afhankelijk van de gegevens die zij van de slachtoffers zelf krijgen. De slachtoffers staat hiertoe de weg van artikel 16, tweede lid, van de wet open.

Onderdeel l sluit aan bij de circulaire van de Minister van Justitie aan de Procureurs-Generaal bij de gerechtshoven van 26 mei 1987 (Stcrt. 108) inzake de informatieverstrekking door politie en openbaar ministerie in aanrijdingszaken. Blijkens deze circulaire heeft de Nederlandse Vereniging van Automobiellasseuradeuren zich bereid verklaard onder toezicht en verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie afschriften te verstrekken van registratieformulieren en processen-verbaal van aanrijdingen aan allen die daarbij belang hebben. De in deze circulaire beschreven praktijk blijkt bevredigend te werken.

Onder onderdeel m is voorzien in de mogelijkheid dat instanties die gegevens mogen inbrengen in het opsporingsregister, kunnen nagaan of deze gegevens nog zijn opgenomen en zo ja, of deze juist zijn. Het belang van de juistheid en volledigheid van de gegevens wordt hiermee gediend. Een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer is hierbij niet aan de orde, daar deze instanties de gegevens die zij hebben aangeleverd, zelf uiteraard reeds kennen.

Artikel 15

Dit artikel geeft uitvoering aan artikel 18, derde lid, van de wet.

Het eerste lid legt het systeem vast zoals dit tot dusver wat betreft strafrechtelijke gegevens op grond van circulaire is gevoerd, laatstelijk de circulaire van 10 augustus 1988 van de Minister van Justitie aan de Procureurs-Generaal bij de gerechtshoven. Ingevolge deze circulaire wordt in geval van wetenschappelijk onderzoek bij iedere individuele aanvraag bekeken of, en zo ja, in hoeverre, het verstrekken van persoonsgegevens nodig is. Daarbij wordt onder meer nagegaan of niet onlangs op hetzelfde terrein een soortgelijk onderzoek is verricht en of het om een serieus onderzoek gaat. Verder wordt bezien in hoeverre het

nodig is dat daartoe persoonsgegevens worden verstrekt en of het belang van het onderzoek opweegt tegen de mogelijke extra werkdruk voor de politie-organisatie en de inbreuk die op de persoonlijke levenssfeer wordt gemaakt.

Een machtiging is mogelijk indien is voldaan aan de cumulatieve eis dat het onderzoek een algemeen belang dient, het onderzoek niet zonder de betrokken gegevens kan worden uitgevoerd en de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerde niet onevenredig wordt geschaad. Het derde lid stelt verder de voorwaarde dat een rechtstreekse benadering van slachtoffers en daders van delicten door de onderzoekers in beginsel niet is toegestaan, behoudens bijzondere toestemming.

Uitgangspunt bij de verlening van machtigingen zal zijn dat de betrokken geregistreerde instemt met de verstrekking, tenzij is voldaan aan de cumulatieve eis dat het vragen van toestemming in redelijkheid niet mogelijk is, het onderzoek een algemeen belang dient, het onderzoek niet zonder de betrokken gegevens kan worden uitgevoerd en de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerde niet onevenredig wordt geschaad. Het derde lid stelt verder de voorwaarde dat een rechtstreekse benadering van slachtoffers en daders van delicten door de onderzoekers in beginsel niet is toegestaan, behoudens bijzondere toestemming.

Worden voor het onderzoek geen persoonsgegevens ter beschikking gesteld, dan is artikel 18, derde lid, van de wet en het daarop steunende artikel 15 van het besluit niet van toepassing (zie ook de definitie van het verstrekken van gegevens uit een politieregister in artikel 1, onder h, van de wet, blijkens welke bepaling het wettelijk verstrekkingenregime slechts van toepassing is op persoonsgegevens). Artikel 18, derde lid, van de wet schrijft voor dat in ieder geval de resultaten van de daarin bedoelde onderzoeken geen persoonsgegevens mogen bevatten.

Het is niet uitgesloten dat met het oog op de interne bedrijfsstatistiek persoonsgegevens moeten worden verstrekt aan een apart hiertoe ingerichte afdeling binnen de organisatie van de politie. De beheerder kan hiertoe ingevolge het vierde lid machtiging verlenen. Verstrekking voor dat doel buiten de politie-organisatie is niet mogelijk.

Aan het Centraal Bureau voor de Statistiek worden in de bestaande praktijk door de politie geen persoonsgegevens verstrekt.

Het vastleggen van verstrekkingen

Artikelen 16 tot en met 18

De artikelen 16 tot en met 18 geven uitvoering aan artikel 19 van de wet.

De verstrekking van gegevens uit een politieregister kan op allerlei manieren plaatsvinden. Artikel 10, derde lid, van de wet schrijft voor dat deze met inachtneming van het wettelijk verstrekkingenregime in het reglement worden geregeld ook indien het gaat om een verstrekking in de vorm van een rechtstreekse toegang via een terminal met het oog op raadpleging van de gegevens. Van verstrekking zal dus ook sprake zijn indien de gegevens worden opgeroepen teneinde deze te bewerken.

Artikel 16, eerste lid, ziet op verzoeken tot verstrekking, ongeacht hoe deze verzoeken binnenkomen. Omtrent het begrip «aanstonds duidelijk» zij het volgende opgemerkt. In bepaalde situaties zal duidelijk zijn wie de verzoeker is en voor welk doel hij een gegeven nodig heeft. Daarbij valt in de eerste plaats te denken aan verzoeken die worden gedaan via de eigen middelen van telecommunicatie van de politie. Naarmate de beveiliging van deze middelen beter is, zal eerder kunnen worden uitgegaan van het vermoeden dat de verzoeker tot de gevraagde gegevens gerechtigd is. Indien evenwel redelijkerwijs twijfel kan bestaan over de identiteit van de verzoeker of omtrent de vraag of hij gerechtigd is tot

verstrekking (bij voorbeeld omdat twijfel bestaat omtrent het doel waartoe de verstrekking wordt verzocht), dient hiernaar eerst onderzoek te worden gedaan. Vindt een aanvraag plaats via het openbare net van de P.T.T., dan ligt in de rede, tenzij er anderszins waarborgen zijn, steeds na te gaan of niet de aanvraag geschiedt door een onbevoegde, ongeacht de gebruikte randapparatuur: het is dan dus niet relevant of de aanvraag per telefoon, telex, telefax of anderszins geschiedt.

Het tweede lid bepaalt dat verstrekkingen aan anderen dan de vaste gebruikers en verstrekkingen buiten het doel van het register, worden vastgelegd. Deze vaste gebruikers dienen te worden vastgelegd in het reglement. Met het begrip «vaste gebruiker» zijn degenen bedoeld die in de praktijk bijna dagelijks het register consulteren. Het reglement, aangevuld met de gegevens uit deze vastlegging, geeft aldus een nauwkeurige beschrijving van de verstrekkingen.

Het derde lid maakt een uitzondering voor de vastlegging van de verstrekking van gegevens in die gevallen dat de controle op de naleving van het verstrekkingenregime anderszins is gewaarborgd te weten in het proces-verbaal van koppeling, opgesteld ingevolge artikel 5, eerste lid.

In het vierde lid van artikel 16 wordt de beheerder van zijn verplichting tot het houden van aantekeningen omtrent gedane verstrekkingen ontheven voor zover het belang van de veiligheid van de Staat zich daarmee niet verdraagt. Deze uitzondering is in het besluit neergelegd in verband met het bijzondere karakter van de verstrekking van gegevens voor dit belang. Dit specifieke belang zal eveneens bij de uitoefening van het recht op kennisneming door een geregistreerde op grond van artikel 20, eerste lid, van de wet door de beheerder in het oog moeten worden gehouden met name indien het gaat om de mededeling aan de geregistreerde van degenen aan wie gegevens omtrent hem zijn verstrekt.

Artikel 21, eerste lid, van de wet bepaalt dat de beheerder een mededeling omtrent gedane verstrekkingen achterwege laat, indien dit noodzakelijk is met het oog op onder meer de gewichtige belangen van derden. Tot deze belangen behoren ook de belangen van inlichtingen- en veiligheidsdiensten, die speciaal zijn belast met werkzaamheden in het kader van het belang van de veiligheid van de staat. Het belang van de veiligheid van de staat ziet immers op een taak waarbij kennisneming door de geregistreerde van informatieverwerking over hem grote schade kan toebrengen aan de goede taakvervulling door de betrokken overheidsinstanties. De verstrekking van gegevens aan inlichtingen- en veiligheidsdiensten dient daarom geheim te blijven. Dit vereiste vloeit voort uit het feit dat alleen deze instanties zelf kunnen beoordelen welke schade kennisneming van gedane verstrekkingen aan deze diensten kan veroorzaken. Met betrekking tot de verzameling en vastlegging van gegevens door inlichtingen- en veiligheidsdiensten zijn bij en krachtens de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (Stb. 1987, 635) bijzondere garanties vastgesteld.

De verstrekking van gegevens door menselijke tussenkomst is de regel. Dit betekent dat er dan steeds de mogelijkheid is de herkomst en het doel van het verzoek om persoonsgegevens te controleren. Artikel 17, eerste lid, dat ziet op on-line consultatie, maakt hierop een uitzondering voor de meest voorkomende verstrekkingen. Artikel 10, derde lid, van de wet veronderstelt een dergelijke vorm van verstrekking. Een dergelijke vorm van verstrekking van gegevens is aan voorwaarden gebonden. Zij kan alleen plaatsvinden aan bepaalde daartoe geautoriseerde personen die deel uitmaken van de reguliere politie of van de Koninklijke marechaussee. De autorisatie kan slechts worden gegeven voor een daarbij bepaald omschreven doel. Daarbij wordt er van uitgegaan dat de terminals vanaf welke politieregisters kunnen worden geraadpleegd, door de beheerder ingevolge artikel 7, tweede lid, van de wet afdoende zijn beveiligd tegen raadpleging door onbevoegden. Een aparte regeling is opgenomen voor de uitvoering van signaleringen.

In die gevallen dient ingevolge het vijfde lid van artikel 17 iedere verstrekking te worden vastgelegd. Deze bepaling is een bijzondere regel ten opzichte van artikel 16, tweede lid. Een uitzondering op deze algemene plicht tot vastlegging is mogelijk indien naar het oordeel van de Ministers van Justitie of van Binnenlandse Zaken, de Registratiekamer gehoord, vergelijkbare waarborgen anderszins aanwezig zijn. In individuele gevallen kan een ontheffing worden verleend. Middels een vrijstelling kan van categorieën van registers de verplichting tot het vastleggen van verstrekkingen worden afgenomen. Hierbij wordt gedacht aan kleine systemen op posten waar slechts enkele politie-ambtenaren rechtstreeks langs geautomatiseerde weg van de opgeslagen gegevens kunnen kennismaken.

Artikel 18 bepaalt welke gegevens moeten worden vastgelegd indien van een verstrekking aantekening moet worden gehouden. Het eerste lid vermeldt gegevens die ook in geval van een rechtstreekse toegang tot het register via een terminal langs geautomatiseerde weg kunnen worden vastgelegd. Het tweede lid bepaalt dat in geval van verstrekking door menselijke tussenkomst, indien aantekening wordt gehouden, tevens het doel van de verstrekking dient te worden vermeld. Het gaat hierbij om een zodanige omschrijving van het doel dat achteraf kan worden nagegaan of aan de regels van het verstrekkingenregime is voldaan. Een omschrijving die neerkomt op de vaststelling dat aan de regels is voldaan zonder dat dit achteraf kan worden getoetst, voldoet niet aan de eis van artikel 18, tweede lid.

Het derde lid houdt rekening met de mogelijkheid dat de uitvoering van de taak met het oog waarop de gegevens zijn verstrekt, noodzaakt tot bekendmaking aan derden. Zo zal bij voorbeeld de ondervraging van een getuige van een strafbaar feit niet altijd mogelijk zijn zonder dat hem gegevens uit een politieregister worden bekend gemaakt, zoals het tonen van politiefoto's. Artikel 30 van de wet houdt hiermee ook rekening. Indien nu bij voorbaat vaststaat dat een zodanige bekendmaking zal plaatsvinden en aan wie, dient ook dit gegeven te worden vastgelegd. De naleving van artikel 30 van de wet wordt aldus bevorderd.

Gegevens vastgelegd met het oog op de controle op de naleving van het verstrekkingenregime, zouden voor de politie nuttige informatie kunnen opleveren. De gegevens worden echter niet voor dat doel vastgelegd. Een dergelijk gebruik moet daarom als oneigenlijk worden afgewezen en is daarom in het vierde lid verboden. Er is evenwel een mogelijkheid dat de Minister van Justitie of de Minister van Binnenlandse Zaken in bijzondere gevallen toestemming geeft deze gegevens daartoe te gebruiken, te denken valt bij voorbeeld aan de opsporing van misdrijven waardoor de rechtsorde ernstig is geschokt.

Kostenvergoeding bij verzoeken tot kennisneming

Artikel 19

Deze bepaling geeft uitvoering aan artikel 25 van de wet.

De hoogte van het te betalen bedrag kan, binnen de aangegeven grens van tien gulden, door de beheerder zelf worden bepaald. Het bedrag kan ook op nihil worden gesteld. Hiertoe kan aanleiding bestaan indien de kosten van de administratie van het te ontvangen bedrag, het aangegeven maximum overschrijden.

Het bedrag vormt een tegemoetkoming in de kosten verbonden aan de uitvoering van een verzoek om kennisneming door de geregistreeerde. Het voorgestelde maximum komt overeen met het bedrag dat is vastgesteld krachtens artikel 36 van de Wet persoonsregistraties (Stb. 1989, 281).

Slotbepalingen

Artikel 20

Het besluit dient in werking te treden wanneer de materiële bepalingen van de Wet politieregisters in werking treden. Blijkens artikel 31, tweede lid, van de wet, is dit zes maanden na 17 augustus, dus op 17 februari 1991.

Een bijzondere termijn van inwerkingtreding geldt voor de plicht tot vastlegging van verstrekkingen. Artikel 16, tweede lid, voorziet in de mogelijkheid bij reglement te voorzien in een uitzondering op deze plicht. Het is daarom wenselijk dezelfde termijn te hanteren als voortvloeit uit artikel 32, eerste lid, van de wet voor de vaststelling van een reglement.

Artikel 17, vijfde lid, voorziet in de vastlegging van een verstrekking langs geautomatiseerde weg. In bepaalde gevallen zal daartoe de programmatuur van geautomatiseerd gevoerd registers moeten worden aangepast, dan wel een ontheffing of een vrijstelling krachtens artikel 17, zesde lid, moeten worden gevraagd. Ook daarvoor dient enige tijd te worden ingeruimd.

Aan rechtspersonen die zich richten op de hulpverlening aan slachtoffers worden thans reeds onder bepaalde voorwaarden gegevens verstrekt. Deze moeten in de gelegenheid zijn een machtiging te verkrijgen als bedoeld in artikel 14, eerste lid, onder k.

De Minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De Minister van Binnenlandse Zaken,
C. I. Dales

De Minister van Defensie a.i.,
J. P. Pronk